MAVİ TÜY

Gönülsüz bir mesihin serüvenleri

RICHARD BACH

arkadaş

21-1-1991
ANKARA

MAVİ TÜY
"Illusions"

Gönülsüz Bir Mesihin Serüvenleri

RICHARD BACH

Bu çevirinin tüm hakları **Arkadaş Yayınevine** aittir.

RICHARD BACH

Çeviri:

TAHSİN ÜNAL

MAVİ TÜY
"Illusions"

ARKADAŞ YAYINEVİ
ROMAN DİZİSİ: 3

ISBN 975 - 509 - 005 - 3

ARKADAŞ YAYINEVİ
Mithatpaşa Cad. 28/D Yenişehir/ANKARA
P.K. 410, Yenişehir/ANKARA
Tel: 134 46 24 Fax: 134 38 52

DAĞITIM
Ankara, ADAŞ DAĞITIM
Mithatpaşa Cad. 28/A, Yenişehir/ANKARA
Tel: 134 46 24 (4 hat) Fax: 134 38 52
İstanbul; CEM-MAY
Babıali Cad. 19/1 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: 527 01 53 Fax: 526 85 07
Kitabın Orjinal Adı: Illusions

Dizgi: Büro Doğuş
Baskı: Elif Matbaası Tel: 341 40 13

ÇEVİRENİN ÖNDEYİŞİ

"Çağdaş insan, düşündüğü zaman, hangi çareye başvurursa vursun şu sonuca ulaşmaktan kaçınamıyor: yaşamanın görüntüsünün ardındaki gerçek, onun anlamını arayan yılmaz ruhu asla içeri soğurmayacak ve böylece o kişi arananı bulmanın olanak dışı olduğunun bilincinde olmak ile bu umutsuz arayıştan alıkoyulamamanın ikileminde debelenecek bir kimse olmaktan kendini sıyıramayacaktır. Ancak bu ifadede, bilinemezin ötesinde bir anlamın varlığı kabul edilmektedir."

Yukarıdaki satırlar **Arthur Adamov**'un, Absurd tiyatronun önemli taşlarından birinin görüşlerini yansıtmaktadır. İşte bu sancılı ikilemi besleyen kaynak da anlamıdır. Yine **Adamov**'a göre, **Absurd**'da anlam arama kaygısı olmadığı için kişi yukarıdaki ikilemin kıskacına düşmez.

Absurd sanatçıları, özellikle yazın alanında, bir okulun üyeleri olarak görmek oldukça yanlış olur. Bu kişilerin amacı, başta bir sanatçı olarak, önüne geçemedikleri itkilerin güdülemesiyle dünya görüşlerini olabildiğince istedikleri biçimde ifade edebilmektir. Hiç de anlatmak istemedikleri şeyleri yapıtlarında araştırmak yerine, neyi **anlatmaya çalıştıklarını** incelemek daha yerinde olur.

Absurd biçemin uygulayıcıları da **varoluşçularla** aynı noktadan hareket ederler: özellikle ikinci savaşın yıkımında tüm inançlar ve umut-

lar yitirilmiştir. Yaşamın duyarsızlaşması, ideallarin, ereklerin ve arılığın değersizleşmesinin önüne geçilememektedir; tüm köklerini yitiren insan artık kayıptır.

Ortaya konan durumun açıklanması aşamasında **varoluşçu** ve **absurd'çüler**in yaklaşımları farklılık gösterir. **Varoluşçular**, insanın düştüğü durumun us-dışılığını mantıklı ve açık bir uslamayla anlatırlarken, **Absurd**'ün temsilcileri, insanın durumunun anlamsızlığını ve usçu yaklaşımın yetersizliğini, tüm ussal aygıtlarla mantıksal kurgu sürecini bir kenara iterek ele alırlar. **Camus** ya da **Sartre**, kurgusal yapıtlarında yeni olguyu eski geleneğin diliyle ifade etmeye çalışırlarken, Absurd, kuramla uygulamayı aynı çerçeve içine oturtmayı amaçlar.

Camus'ye göre çağımızda yanılsamalar yitirilmiştir ve dünyamızın bir anlamı kalmamıştır. **Sartre** da, varoluşun özden önce geldiğini ileri sürerek, insanı arı bir potansiyele indirger ve bu sayede istediği anda, istediği yaşam biçimini seçebileceğini savunur. Usçu yöntemle iletişim araçlarının mantıklı kullanımı kişileri geçerli sonuçlara götürebilir. Bu da, dilin çözümlenmesini ve antikiteye kadar uzanan temel kavramların günışığına çıkmasını sağlar.

Aralarında bir okul olarak birlikleri bulunmadığı yukarıda belirtilen **Absurd**'cüler ise, bilinçli bir çabadan çok içgüdü ve sezgiyle bu karşıtlığı çözmeye çalışırlar. İnsanın durumunun **absurd**'lüğü ancak varlığıyla ifade edilebilir; kurgu da **absurd** olmalıdır, savını öne sürerler.

Bir sanatın anlamını onun işlevinde aramak gerekir. Anlatılan, aktarışın biçeminde oluşur ve yapıtın tümü, vermeye çalıştığı mesajın olabilecek en kısa biçimidir.

Beyin, "gerçeği" kaydeder ve bilinçli kullanımda mantıklı —belli neden, belli sonuç— ilişkinin entegrasyonu ile düşünce oluşturur ve dışa aktarmaya hazır hale getirir. Burada beynin kendi olanakları (bilinen ve daha bilinemeyen) ölçüsünde bir dış dünya değerlendirmesi sözkonusudur. Aynı beyin, düş görürken imgeleri iletir ve bilinç bu "birleşmelerle" gerçekleşen imge senaryolarından kısmen haberdar olur. Uyanıkken ve uyurken beynin entegrasyon ve birleştirme gibi iki farklı görünüm sunmasını da uyanık durumumuzdaki işleyişle tanımlayabiliyoruz. Düşlerde bir ve aynı zaman kesitinde birden çok anlam

içerilir: işte bu imgelerin çoğulcu kapsamları içeriklerinde bulunan şiirsel gücün kaynağıdır. Yaratıcılık taşıyan hemen her yazın ürününde bu "gerçeküstü" bakışa rastlanırsa da, özellikle insanın durumu ile karşı karşıya gelen bir yazarın yaşadığı gizem, kavram kargaşalığı, sıkıntı duyma ve varoluşunun anlamını çözememe durumunda başvurduğu "birleştirilmiş" imgelerin dünyasına dalması kaçınılmazdır.

Anlatılan bir öykü veya bir olgu, kesin sınırları çizilebilen, gelişme gösteren, dinamik yani eytişimsel bir süreçtir. Şiir ise herşeyden önce kendi ana temasını, havasını, varoluş odağını aktarır ve esasta durağandır. **Absurd** bir yapıtta da aynı çabayı yakalamak olası.

İlk bakışta zamanın varlığı yanında durağanlıktan sözetmek garip gibi görünüyor. Zaman sürekli bir değişimdir ve zamanın eylemini bekleyerek yaşarız. İnsanın durumuna zamanın durmayan etkinliği yıprandırıcı, amaçsız, kısacası boş ve hiçtir. Sonuçta birşey olmadığına göre bu değişimin kendisi de bir imgeler örgüsü, bir yanılsama demektir. Bir yerde başlanırken (doğarken), başka bir yerde bitilir (ölünür) ya da bakış açısına göre ikisi içiçe olabilir: bir bebek rahimden dış dünyaya **gömülürken**, bir ölü toprağın içine **doğar**. Yaratılış ve yokoluş, olmak ya da olmamak, hepsi birlikte işleyen süreçlerin süreçleridirler.

Yaşam boyunca çoğu zaman farkına bile varmadan hep şu sorunun rehberliğinde ilerlenir: "Sonra ne olacak?" Bir film şeridi gibi akar gider: oysa o anda ne olmaktadır? (!)

Varoluşçu ya da Absurd'çü bunu, o anda herhangi bir alışkanlığın gerçekleşmesi olarak tanımlar. Solumak, yemek birer alışkanlıktır. O an içinde yaşanan alışkanlığı bir sonraki zaman kesitinde diğer bir alışkanlık izler. Alışkanlıklar sayesinde insan, zamanın değişimi içinde devamlı yeniden kuruluş ve yıkılışın acımasız sürecinden ve diğer bireylerle iletişim güçlüğünün çözümsüzlüğünde uyanıklık ile düş arasındaki sınırın sürekli değiştiği, hiçbir şeyin kesin olmadığı bir dünyanın varlığından bilinçli olarak haberdar olmaktan kendini korumaktadır. Mikrokosmos'un kütlesel yorumlarının birbirlerine görece devinimlerinin önce ve sonraya göre beyinde değerlendirilişi olan zamanın içinde, birey, iç içe birbirini izleyen kişiliklerin, bireylerin dizisi olduğuna göre, yaşam da, bu kişiliklerin savunması olan alışkanlıkların birbirini izlemesidir. Alışkanlıklar sayesinde geçici uyumlar sağlanır, ama bir uyum

döneminden diğerine geçiş aşamasında, yaşamının sıkıntısı yaşamaktan acı çekmeye dönüşür. Çünkü, uyum sağlanmış ortamın değişikliği, hiçliği ve anlamsızlığı bilinç düzeyine yükseltir.

Bilinçlilikten ya da diğer bir tanımla, kişinin kendisine, kendi yaşamının öyküsünü anlatma gereksiniminden kurtulmak için verdiği çabalar sonuçsuz kalmaktadır.

Böylesi bir tablo karşısında, gerçek kurtuluş, kişinin artık bilinçli olmadığını bilmesiyle başlar. Ölmekle, insan varolup olmadığını bilemez. Öyleyse intihar bir seçenek olabilir; bu sayede "boşluk"tan kurtulunabilir. Diğeri ise, bir umudun peşine takılıp, bir "kurtuluşu" ya da bir "kurtarıcıyı"; kişiyi ezen o sorumluluğu sırtlanacak bir başkasını beklemektir.

Kendiliğinden gelen kurtuluş, tarih boyunca hep rastlantısal olmuştur. Özel ve belli bir kişiliği olan Tanrı var ise, zamanın dışında, tanrısal bir duyarsızlık, iletişimsizlik ve vurdum duymazlık içinde, bilinmeyen nedenlerle cezalanan istisnalar dışında, hepimizi çok seven birşeydir.

Adamov, ayrıştığını, kopuştuğunu söyler. İtiraf (L'Aveu) adlı yapıtında; neden kopuştuğunu bilmemektedir ama, "eskiden buna Tanrı denirdi. Bugün artık hiç bir adı yok." der.

Beckett'in Godot'yu Beklerken adlı **absurd** başyapıtında da, bütün oyun, karmaşık bir imgenin işlenişi; diri ve sürekli bir alışkanlık karşısında, sözcüğün tam anlamıyla hiçbir şey olmaz: İnsan yaşamında aslında hiçbir şey olmamaktadır! Yine de, birbirinden ayırılamayan iki ikili, oyundaki karakterler olmaktan öte, bir bireyin yapısal alt birimlerini meydana getirirler; ve zıt kutupları oluştururlar.

Vladimir ve **Estragon**, tek-benci **Puzzo** ve **Lucky** ikilisinden, **Godot**'yu bekledikleri için daha uyanıktırlar. **Vladimir** ile **Estragon** eyleme, zenginliğe ve us'a inanmazlar. Bu yaşamda yapılan herşey, bir yanılsama olan zamanına anlamsız akışı karşısında bir hiçtir. Umutla beklemeleri de dolayısıyla bir yanılsamadır ve bu iki yersiz yurtsuz sokak serserisinin (!) tam bilincinde olarak kendilerini ve insanın durumunu görmelerine engel olmaktadır. Kutsal Kitap geleneğindeki mesih beklentisinin, varoluş sorunu yönünden edilgenci kurgusu, bu noktadan, intiharı bir yana iterek, kurtarıcı seçeneği (ya da seçeneksizliği) ile kişiyi

yaşamaya devam yoluna yönlendirir.

Bir mesih, bir kurtarıcı olarak kabul edilen İsa, diğer insanlardan daha farklı değildi, ama kendi kendini aşarak, kurtarıcıyı kendinde bulmuş yetkin birisiydi. Herkese, kendilerine dönmelerini ve kafalarının içindeki zincirleri kırıp, kendi özgürlüklerini kendilerinin kurabileceğini söylüyordu. Oysa çevresindekiler onu **Godot** sandılar ve başına üşüştüler. **İsa**'nın kurtarıcısı kendisiydi ve bekleyebileceği bir **Godot**'su yoktu; seçeneği kalmamıştı, intiharı seçti: küstü ve tahtaya çakıldı.

Bütün bunların ışığı altında **Richard Bach** için **absurd** denebilir mi? Bu bağlamda ve bazı teknik yönlerden denemez ama, önce **Martı Jonathan**'ı, sonra da **Gönülsüz Mesih**'i okuduğumda, **Absurd** yazını ve özellikle de **Beckett**'i düşünmeden edemedim. Alışkanlıkların perdesini aralayan her insanını düşeceği durumu görmüştür **Bach**; ve kuşla özdeşleştirdiği insanın simgesel öyküsünü gerçeküstü mucizelerle söyleyerek anlatmıştır. **Gönülsüz Mesih**'teki varoluşçu çıkmazlara, mucizelerle getirilen bilimsel mantıkla bağdaşmayan çözümler, **absurd** bir görünüm vermektedir yapıta. İnsanın yanılsamalardan oluşan zaman-mekân algısıyla adeta alay eder, ama okuyucunun yanılsamalar içinde yüzdüğünü gözününe alarak, romanı, varoluşçular gibi mantık dizgesi içinde kurgular: * **Jonathan**, sıradan martıların aklına bile gelmeyecek bir uçuş denemesinde başarısız olarak sulara gömülürken bastırılamayan yabancı ve garip bir ses işitir içinde; bu ses ona yalnızca bir martı olmakla sınırlandırılmış olan sıradan bir martı olduğunu söyler. O da sıradan bir martı olmaya karar verir. Böylesi bir davranışı seçenler alışkanlıkların sürmesiyle korunacak olanlardır, **Puzzo** ve **Lucky**'dir onlar. **Jonathan** bu karara varmıştır ama, kendisini sıradan olduğuna inandırmaya çalışırken alçaktan uçmaktadır ve hava kararmıştır: sıradan bir martının yapmayacağı şeyler! Diğerlerinin farkına varmadığı bazı şeyleri görmek ve onların sorumluluğunu kendi elleriyle yüklenmekten alıkoyamaz kendini. O artık sıradan bir martının yapamayacağı şeyler! Diğerlerinin farkına varamadığı bazı şeyleri görmek ve onların sorumluluğunu kendi elleriyle yüklenmekten alıkoyamaz kendini.

Yüksek hızda tek bir tüy bile çok önemli bir görev görür; **Jonathan** hiçbir martının çizemeyeceği kavisi, bir tüyünü hafifçe

* (Bach iki biçemi de yerine göre kullanmıştır —her iki biçemin ortak kaynağından yola çıkarak—).

oynatmakla gerçekleştirir: Bu kadar basit, ama basitliği ölçüsünde de güç ve karmaşık... yoksa herkes becerebilirdi.

"Bu dünyaya karın doyurmak ve olabildiğince uzun yaşamak için geliriz."

İnsan denen canlının, hayvanlık, insanlık ve tanrılık aşamalarını sayısız basamakları geride bırakarak yaşaması gerekir her nedense. Ama çoğu kimse görmez bu basamakları ya da başkalarının kullandığı merdivenlere özenir ve daha yolun başındayken yorgun düşer. Böylece, o durağan sınırlıkısıtlı tekdüze, anlamsız ve saçma kurallarla daha da çekilmez kılınmış yaşamı hep sürdürürler.

Kendi kendimizle, insanlığımızla olan savaşım mikrokosmos kadar sonludur: yani "bizim" için sonsuzdur ve saltık hiçbir yer, hiçbir zaman, yanılsamalarla süslediğimiz varoluşumuzda yoktur.

Martı'da inançlı bir mesihin doğuşu ve idealist bir ruhla çabalaması vardır. Buna, 'Bach'ın İncili'nin **birinci bölümü** denebilir. Birşeyler anlatmaya çalışan **Jonathan**'ın dilinde tüy bitmektedir, ama öğrendiklerini ancak bu şansı arayan ve isteyen bir diğerine öğretebilecektir. Havarileri onu ilk anlamaya çalışan martılar arasından çıkar, sonra da kitle çevresinde oluşur.

Sonunda **Jonathan, Fletcher**'ın kendi kendinin efendisi olmayı öğrenmiş olduğunu görerek terkeder **Fletch**'in boyutunu. Bu anlayış, bu dostluk, zaman ve uzay kısıtlamalarını aşmıştır; uzaklık, ayrılık onu öldürmez, yanılsamaların ardında kalan gerçektir o. **Fletch** de, birgün **Jon**'u bulup, birkaç uçuş tekniği göstermeye karar verir; yüce martının oğlu hangisidir?

Bach'ın İncili'nin ikinci bölümünde martılar yükseltgenmiştir; açıkça iki insan vardır: **Jon** ve **Fletch**, Don ve Richard olarak yine uçmayı öğrenmektedirler. İkisi de kendilerinin **Ustaları** olarak, kendi kendilerini aşmak zorundadırlar.

Tahsin ÜNAL

Jonathan Seagull (Martı) yayınlandıktan sonra sık karşılaştığım bir soruydu: "Şimdi ne yazacaksın, Richard? Jonathan'dan sonra, ne?"

Ben de, hiçbir şey, tek bir sözcük bile, yazmak zorunda olmadığımı, çünkü kitaplarımın hep birlikte her istediğimi söylediklerini anlattım. Eski otomobil emlâkçılığı gibi işlerde süründükten sonra, gece yarılarına kadar çalışmamak büyük zevkti.

Aşağı yukarı her yaz, çift kanatlı antika uçağımla Ortabatı Amerika'nın yeşil çayır denizlerine açılıp, üç dolara insanları uçururken, o eski gerginliği yeniden duymaya başladım; söylenecek birşey kalmıştı ve ben onu söylememiştim.

Yazmaktan hiç hoşlanmıyorum. Orada, karanlıkta duran o düşünceye sırtımı bir dönebilsem, ona ulaşan o kapıyı açmaktan kendimi bir alıkoyabilsem, elime kalem bile almam.

Ama bazı zamanlar önümdeki duvar dinamitlenmiş gibi cam parçaları, tuğlalar, tahta kıymıkları arasında darmadağın olur ve birisi yıkıntının üzerinden yürüyerek bana doğru gelip yakama yapışır; nazikçe, "beni sözcüklerle kağıda dökmezsen, seni rahat bırakmam" der. İşte, yanılsamalar ile böyle tanıştım.

Ortabatı'da bir yerde, sırt üstü yatmış bulutları buharlaştırmaya çalışırken bile öyküyü aklımdan çıkaramıyordum... bu konuda başarılı birisi kalkıp gelse ve bana dünyamın nasıl işlediğini, onu nasıl denetley-

ebileceğimi öğretseydi, ne olurdu? Çok ilerlemiş birisine rastlasaydım... bir Siddharta ya da bir İsa, arkasındaki gerçeği bildiği için yanılsamalara egemen olarak zamanımıza gelseydi, nasıl olurdu? Onunla bir insan olarak, çift kanatlı bir uçakla benim bulunduğum çayıra indiği zaman tanışsam, ne olurdu? Ne derdi, nasıl biri olurdu?

Belki, yağ bulaşmış, otlarla kirlenmiş paraketemin sayfalarındaki mesih gibi olmazdı; belki de bu kitapta denilenlerin hiçbirini söylemezdi. Ama, yine de benimkinin bana söylediklerine gelince; örneğin: düşüncemizde oluşturduğumuz herşeyi yaşantımıza mıknatıslayabiliriz, demesi. Eğer bu doğruysa, ben, her nasılsa şu bulunduğumuz âna bir nedenle geldim demektir ve sen de öyle. Belki de bu kitabı elinde tutman bir raslantı değildir; belki de burada anımsamaya geldiğin serüvenlerle ilgili birşey vardır. Ben böyle düşünmeyi seçiyorum. Benim mesihimin orada, kesinlikle hayal olmayan başka bir boyuta tünemiş, ikimize de bakıp, aynı bizim planladığımız gibi, eğlence olsun diye güldüğünü düşünmek istiyorum.

1

1. There was a Master come unto the earth, born in the holy land of Indiana. raised in the mystical hills east of Fort Wayne.

2. The Master learned of this world in the public schools of Indiana, and as he grew, in

his trade as a mechanic of automobiles.

3. But the Master had learnings from other lands and other schools, from other lives that he had lived. He remembered these, and remembering became wise and strong, so that others saw his strength and came to him for counsel.

4. The Master believed that he had power to help himself and all mankind, and as he believed so it was for him, so that others saw his power and came to him to

be healed of their troubles and their many diseases.

5. The Master believed that it is well for any man to think upon himself as a son of God, and as he believed, so it was, and the shops and garages where he worked became crowded and jammed with those who sought his learning and his touch, and the streets outside with those who longed only that the shadow of his passing might fall upon them, and change their lives.

6. It came to pass, because of the crowds, that the several foremen and shop managers bid the Master leave his tools and go his way, for so tightly was he thronged that neither he nor other mechanics had room to work upon the automobiles.

7. So it was that he went into the countryside, and people following began to call him Messiah, and worker of miracles; and as they believed, it was so.

8. If a storm passed as he spoke, not a raindrop touched a listener's head; the last of the multitude heard his words as clearly as the first, no matter lightning nor thunder in the sky about. And always he spoke to them in parables.

9. And he said unto them, "within each of us lies the power of our consent to health and to sickness, to riches and to poverty, to freedom and to slavery. It is we who control these, and not another."

10. A mill-man spoke and said, "Easy words for you, Master, for you are guided as we are not, and need not toil as we toil. A man has to work for his living in this world."

11. The Master answered and said, "Once there lived a village of creatures along the bottom of a great crystal river.

12. "The current of the river swept silently over them all— young and old, rich and poor, good and evil, the current going its own

way, knowing only its own crystal self.

13. "Each creature in its own manner clung tightly to the twigs and rocks of the river bottom, for clinging was their way of life, and resisting the current what each had learned from birth.

14. "But one creature said at last, 'I am tired of clinging. Though I cannot see it with my eyes, I trust that the current knows where it is going. I shall let go, and let it take me where it

will. Clinging, I shall die of boredom.'

15. "The other creatures laughed and said, 'Fool! Let go, and that current you worship will throw you tumbled and smashed across the rocks, and you will die quicker than boredom!'

16. "But the one heeded them not, and taking a breath did let go, and at once was tumbled and smashed by the current across the rocks.

17. "Yet in time, as the creature refused to cling again, the

current lifted him free from the bottom, and he was bruised and hurt no more.

18. "And the creatures downstream, to whom he was a stranger, cried, 'See a miracle! A creature like ourselves, yet he flies! See the Messiah, come to save us all!'

19. "And the one carried in the current said, 'I am no more Messiah than you. The river delights to lift us free, if only we dare let go. Our true work is this voyage, this adventure.'

20. "But they cried the more, 'Saviour!' all the while clinging to the rocks, and when they looked again he was gone, and they were left alone making legends of a Saviour."

21. And it came to pass when he saw that the multitude thronged him the more day on day, tighter and closer and fiercer than ever they had, when he saw that they pressed him to heal them without rest, and feed them always with his miracles, to learn for them and to live their lives, he went alone that day unto a

hilltop apart, and there he prayed.

22. And he said in his heart, Infinite Radiant Is, if it be thy will, let this cup pass from me, let me lay aside this impossible task. I cannot live the life of one other soul, yet ten thousand cry to me for life. I'm sorry I allowed it all to happen. If it be thy will, let me go back to my engines and my tools and let me live as other men.

23. And a voice spoke to him on the hilltop, a voice neither

male nor female, loud nor soft, a voice infinitely kind. And the voice said unto him, "Not my will, but thine be done. For what is thy will is mine for thee. Go thy way as other men, and be thou happy on the earth."

24. And hearing, the Master was glad, and gave thanks and came down from the hilltop humming a little mechanic's song. And when the throng pressed him with its woes, beseeching him to heal for it and learn for it and feed it nonstop from his understanding and to

entertain it with his wonders, he smiled upon the multitude and said pleasantly unto them, "I quit."

25. For a moment the multitude was stricken dumb with astonishment.

26. And he said unto them, "If a man told God that he wanted most of all to help the suffering world, no matter the price to himself, and God answered and told him what he must do, should the man do as he is told?"

27. "Of course, Master!" cried the many. "It should be pleasure for him to suffer the tortures of hell itself, should God ask it!"

28. "No matter what these tortures, nor how difficult the task?"

29. "Honor to be hanged, glory to be nailed to a tree and burned, if so be that God has asked," said they.

30. "And what would you do," the Master said unto the multitude, "if God spoke directly to your face and said,

'I COMMAND THAT YOU BE HAPPY IN THE WORLD, AS LONG AS YOU LIVE.' What would you do then?"

31. And the multitude was silent, not a voice, not a sound was heard upon the hillsides, across the valleys where they stood.

32. And the Master said unto the silence, "In the path of our happiness shall we find the learning for which we have chosen this lifetime. So it is that I have learned this day, and

choose to leave you now
to walk your own path,
as you please."

33. And he went his way
through the crowds and
left them, and he
returned to the everyday
world of men and machines.

1

1. Yeryüzünün üzerine, İndiana'nın kutsal topraklarında doğup, Fort Wayne'in doğusundaki gizemli tepelerde yetişmiş bir Usta gelmişti.

2. Usta, bu dünyayı İndiana'nın devlet okullarında ve büyüdükten sonra meslek edindiği otomobil tamirciliğinde öğrendi.

3. Ancak Usta, yaşadığı diğer yaşamlardaki, diğer yerlerin diğer okullarından da birşeyler öğrenmişti. O bunları anımsadı ve anımsadığı için de bilge ve güçlü oldu. Gücünü gören diğerleri danışmak için ona geldiler.

4. Usta, kendisine ve tüm insanlığa yardım edecek güce sahip olduğuna inanıyordu ve böyle inandığı için de onun için öyleydi. Onun bu gücünü gören diğerleri dertlerinden ve birçok hastalıklarından kurtulmak için ona geldiler.

5.

Usta, her insanın kendini
Tanrı'nın oğlu olarak görmeye
hakkı olduğuna inanıyordu; inandığı
için de öyleydi ve çalıştığı dükkan
ve tamirhaneler onun öğrettiklerini
ve dokunuşunu arayanlarca dolup taştı;
dışarıda sokakta kalanlar da, geçerken gölgesi üzerlerine
düşüp yaşamlarını değiştirir umuduyla bekliyorlardı.

6. Kalabalık nedeniyle bazı ustabaşları
ile dükkan sahipleri karara vardılar ve
Usta'ya aletlerini bıraktırıp yol
verdiler; çünkü o denli kalabalık
olmuştu ki, ne kendisine ne de
diğer tamircilere otomobillerle
çalışacak yer kalmamıştı.

7. Böylece kırlara çıktı ve
kendisini izleyenler ona Mesih,
'mucizeler yaratan' demeye başladılar
ve öyle inandıkları için
de öyleydi.

8. O konuşurken bir fırtına
çıktığında dinleyenleri başına
tek bir yağmur damlası düşmezdi;
kalabalığın en sonuncusu da ilki
kadar rahat işitirdi sözlerini,
ister şimşek çaksın tepelerinde
İster yıldırım düşsün.
Her zaman.
Mesellerle konuşurdu
onlara.

9. Ve onlara şöyle dedi,
"Her birimizin içinde bizi
hem sağlığa hem hastalığa,
hem zenginliğe hem yoksulluğa,
hem özgürlüğe hem köleliğe
yöneltecek güç eşit olarak
vardır. Bunları denetleyen
biziz, başka hiçbir şey değil."

10. Bir değirmenci şöyle konuştu,
"Böyle konuşmak senin için kolay
Usta, seni yönlendiren var
bizi ise yok ve senin bizim
kadar zahmet çekmen gerekmiyor.
Bir adam bu dünyada yaşamak
için çalışmak zorunda."

11. Usta şöyle yanıtladı,
"Bir zamanlar büyük
billuri bir ırmağın dibinde
bir köy dolusu yaratık yaşardı.

12. "Irmağın akıntısı hepsinin
üzerinden sessizce geçerdi?
gencinin yaşlısının, zenginin
yoksulunun, iyisinin, kötüsünün
üzerinden kendi yoluna giderdi,
yalnızca kendi billurluğunu bilirdi.

13. "Her yaratık kendisine göre
bir yöntemle ırmak dibindeki
dallara ve kayalara sıkıca tutun-
muştu, çünkü yaşama biçimleriydi
tutunmak ve doğumdan beri
bildikleri tek şey akıntaya
karşı durmaktı.

14. "Fakat bir yaratık sonunda
şöyle dedi, 'Tutunmaktan yoruldum. Gözlerimle görememe rağmen, akıntının nereye gittiğinin farkında olduğuna güveniyorum. Şimdi kendimi bırakacağım ve beni gittiği yere götürmesine izin vereceğim. tutunarak, sıkıntıdan öleceğim.'

15. "Öteki yaratıklar gülerek şöyle
dediler, 'Ahmak! Kendini bırak-
tığın anda, o taptığın akıntı
seni kayaların üzerine vurup
parçalar, böylece sıkıntıdan
daha çabuk ölürsün!'

16. "Ama bu yaratık onlara aldırmadı
ve derin bir soluk alarak
kendini bıraktı. Daha o anda
akıntı onu yuvarlayıp şiddetle
kayaların üzerine vurdu.

17. "Ancak zaman içinde yaratık
tutunmayı yine reddedince,
akıntı onu dipten havalandırdı,
bu kez yara bere almamıştı.

18. "Irmağın daha aşağılarında yaşayan
'tutunmayan yaratığın" yabancı ol-
duğu başka yaratıklar bağırış-
tılar, 'Mucizeye bakın! Bu yaratık
bize benzemesine rağmen uçuyor!
Hepimizi kurtarmaya gelen Mesih'e
bakın!"

19. "Akıntıyla sürüklenen yaratık
şöyle dedi, 'Ben sizden daha
fazla Mesih değilim. Irmak
bizi özgürce havalandırmaya
dünden razı, yeter ki biz
bunu göze alalım. Gerçek
görevimiz bu yolculuk, bu serüven."

20. "Ama onlar kayalara tutunmaya
devam ederek daha fazla
'Kurtarıcı!' diye bağırmayı
sürdürdüler. Tekrar baktıklarında
gitmişti; onlar da bir Kurtarıcı
üzerine efsaneler uydurarak bir
başlarına kaldılar."

21. Usta, kalabalığın kendisini
gün be gün daha çok boğduğunu,
öncesine göre daha çok sıkıştır-
dığını, ezdiğini ve vahşileştiğini
gördüğünde; kendilerini hiç ara
vermeden iyileştirmesini, sürekli
mucizeleriyle kendilerini beslemesini,
onlar için öğrenmesini ve onların
yaşamlarını yaşamasını istediklerini
anladığında, o gün tek başına
bir tepenin üstüne çıkıp dua etti.

22. Ve yüreğinden şöyle seslendi,
Sonsuz Yayıcı Olan, eğer bu
senin isteğinse, çek bu kadehi
önümden ve bırak da bu olanak-
dışı görevi bir kenara iteyim.
Bir ruhun yaşamını daha yaşayamam,
halihazırda on bini bana yaşam için
haykırırken. Bütün bunların meydana
gelmesine izin verdiğim için özür dilerim.
Eğer bu senin isteğinse, bırak beni
motorlarıma, aletlerime döneyim
ve izin ver diğer insanlar gibi
yaşayayım.

23. Ve bir ses yanıt verdi ona
tepenin üstünde, bir ses ki
ne erkek, ne dişi; ne
yüksek, ne yumuşak; sonsuz
şefkatli bir ses. Ve ses
ona şöyle dedi, "Benim
isteğim değil, seninkisi yapıl-
malı. Senin isteğin, senin
için olan benim isteğimdir.
Kendi yoluna git, diğer
insanlar gibi ve mutlu
ol yeryüzünde."

24. Usta bunları duyduğuna memnun olmuştu. Teşekkür edip, basit bir tamirci şarkısı mırıldanarak tepeden aşağıya indi. Kalabalık dertleriyle üzerine yüklenip kendilerini iyileştirmesini, kendileri için öğrenmesini, anladıklarıyla hiç durmadan kendilerini beslemesini ve yaptığı harikalarla kendilerini eğlendirmesini rica ettiğinde yığına gülümsedi ve tatlı bir ifadeyle şöyle dedi, "İstifa ediyorum."

25. Kalabalık bir an için şaşkınlıktan dona kaldı.

26. Onlara şöyle dedi, "Eğer bir adam Tanrı'ya en çok, acı çeken dünyaya yardım etmek istediğini ve bunun kendisine neye malolacağına hiç aldırmadığını söylerse ve Tanrı da ona yanıt verip ne yapması gerektiğini söylerse, adam kendisine söyleneni yapmalı mı?

27. "Tabii, ey Ustamız!" diye bağırdı
çoğu. "Eğer Tanrı istemişse,
cehennemin tüm işkenceleriyle
karşı karşıya kalması onun için
bir zevk olmalıdır!"

28. "O işkenceler ne olsa da,
görev ne kadar güç olsa da mı?"

29. "Tanrı'nın isteği buysa,
asılmak onur, bir ağaca
çivilenip yakılmak da zaferdir!"
dediler.

30. "Pekiyi siz ne yapardınız,"
diye sordu Usta kalabalığa,
"eğer Tanrı doğrudan yüzünüze
konuşup, 'YAŞADIĞINIZ SÜRECE
BU DÜNYADA MUTLU OLMANIZI
BUYURUYORUM' deseydi,
o zaman ne yapardınız?"

31. Kalabalık susmuştu. Durdukları
tepelerin, vadilerin hiçbir
köşe bucağında tek bir ses,
tek bir çıt duyulmuyordu.

32. Ve Usta sessizliğe şöyle seslendi, "Mutluluk patikamızda, bu yaşam süremizde seçtiğimiz şeyleri öğreneceğiz. Bugün benim öğrendiğim budur ve şimdi sizi kendi patikanızda istediğiniz gibi yürümek üzere yalnız bırakmayı seçtim."

33. Kalabalığın içinden geçip gitti ve onları yalnız bıraktı. Insanların ve makinaların gündelik yaşantısına geri döndü.

2

Donald Shimoda'yı tanıdığımda, yaz mevsiminin ortalarına doğruydu. Dört yıllık uçuş yaşamım süresince, benimle aynı işi yapan bir başka pilota daha raslamamıştım: rüzgârın peşisıra kasabadan kasabaya uçup, havadaki her on dakika için üç dolar karşılığında çift kanatlı eski bir uçakla gezi uçuşları düzenlemek.

Birgün Ferris, Illinois'in hemen kuzeyinde, Fleet'imin kokpitinden aşağıya baktığımda, limon zümrütü otların üzerinde olabildiğince uyumlu bir biçimde duran altın sarısı ve beyaz renklerle bezenmiş eski bir Travel Air 4000 gördüm.

Benimkisi özgür bir yaşamdır, ama bazı kereler yalnızlığın ağır bastığı da olur. Çift kanatlı uçağı orada görüp üzerinde birkaç saniye düşündükten sonra yanına inmekte bir sakınca görmedim. Yakıt valfını rölantiye getirip, dümeni tümüyle yana kırmamla Fleet ve ben yan yatarak yere doğru alçaldık. Tellerden meydana gelmiş iskelette oluşan hava akımının o yumuşak ve tatlı sesi, pervanesini tembel tembel döndüren yaşlı motorun ağır pok-pok'ları duyuluyordu. İnişi daha iyi görebilmek için gözlüğü alnıma kaldırdım. Yaklaştıkça altımda hışırdayan mısır saplarının oluşturduğu yeşil yapraklı bir orman, pırıldayan bir çit ve hemen sonra göz alabildiğine uzanan yeni biçilmiş bir otlak gördüm.

Lövye ile dümeni doğrultarak uçağı düzelttim ve arazinin üzerinde küçük bir tur attıktan sonra tekerlek lastikleri otları yaladı ve sert toprağa tekerleklerin çarpmasıyla meydana gelen o her zamanki sakin çatırtıyla konup, gittikçe hız keserek, gürültülü bir biçimde öteki uçağın yanına taksi edip durdum. Yakıt valfını geri çekip kontağı kapattım. Temmuzun o mutlak sessizliğinde durmak için hafif hafif dönen pervanenin klak-klak'ları işitiliyordu.

Travel Air'in pilotu, sırtını uçağının sol tekerleğine dayamış, otların üzerinde oturuyor ve beni izliyordu.

Yarım dakika kadar ben de onu seyrettim, dinginliğinin (sükûnetinin) gizemine bakarak. Benim bulunduğum tarlaya bir uçak inse ve dokuz metre ötemde dursa ben orada öylece sakin oturmazdım. Nedenini anlamamakla birlikte, ondan hoşlanmıştım; başımı salladım:

"Yanlız görünüyordun," dedim, aramızdaki uzaklıktan seslenerek.

"Sen de öyle."

"Seni rahatsız etmek istemem. Eğer fazlılık ediyorsam giderim."

"Hayır. Seni bekliyordum."

Buna gülümsedim, "Özür dilerim, geciktim."

"Önemli değil."

Kaskımı ve gözlüğümü çıkarttım, kokpitten çıkıp yere indim. Birkaç saat Fleet'in içinde kalınca insanın ayağının yere basması iyi geliyor. "Umarım jambon ve peynire bir itirazın olmaz," dedi. "Jambon, peynir ve belki biraz da karınca." Ne el sıkışmak, ne de herhangi bir tanışma.

İri birisi değildi. Omuzlarına dökülen saçları sırtını verdiği lastiklerden daha siyahtı. Gözleri bir şahininki kadar koyuydu. Böyle gözler herhangi birinde beni rahatsız ederse de, bir dost da ararım. Sessiz, ama vahşi bir gösteriye gitmekte olan bir karate ustası olabilirdi.

Sandöviçi ve termos fincanı içindeki suyu kabul ettim. "Gerçekten, kimsin sen?" dedim, "yıllardır gezi uçuşu yaptırırım, ama bu tarlalarda bir başka gezgin aktöre raslamadım."

"Becerebildiğim pek başka iş de yok" dedi, oldukça neşeli olarak, "biraz tamircilik, kaynakçılık, petrol kuyularında bir süre işçilik, Cat sürücülüğü; bir yerde uzun süre kaldım mı sorunlar baş gösteriyor. Ben de bu uçağı elde ettim ve şimdi gezgin aktörler gibi çalışıyorum."

"Ne tip bir Cat'di?" Çocukluğumdan beri dizel traktörlere deli olur-

dum.

"D-Sekizler ve D-Dokuzlar. Ohio'da, kısa bir süre için."

"D-Dokuzlar! Bir ev büyüklüğünde! Küçük vitesleri çift takviyelidir; gerçekten bir dağı itebilirler mi?"

"Dağları yerinden oynatmanın daha iyi yolları vardır." dedi, yüzünde saniyenin onda biri kadar beliren bir gülümsemeyle.

Onu seyrederek, bir dakika kadar uçağının alt kanadına yaslandım. Bir ışık oyunu olmalıydı... adama yakından bakmak güçtü. Başının çevresinde bir hale varmışcasına geri plan soluk sisli gümüş bir renge dönüşmüştü.

"Birşey mi var?" diye sordu.

"Ne gibi sorunların olmuştu?"

"Oo, çok değil. Yalnızca gezmeyi seviyorum bu günlerde senin gibi."

Sandöviçimi alıp uçağının çevresinde dolaştım. 1928 ya da 1929 yapımıydı, ama tek bir çizik yoktu. Fabrikalar, onun otların üzerinde duran uçağı kadar yeni uçak yapmıyorlar. Elle sürülmüş bütirat gövde bezi cilası en az yirmi katdı. Boyası, aracın ahşap iskeletinin üzerine sıkıca geçirilmiş bir ayna gibiydi. Kokpitinin kenarında, altın varakla eski-İngilizce Don yazılıydı. Harita kutusunun üzerinde de D. W. Shimoda yazılmıştı. Kumanda aletleri ambalajı yeni açılmış gibi yeniydi; hepsi orjinal 1928 model uçuş aletleriydi, verniklenmiş meşeden lövye ve dümen kolu; yakıt valfı, yakıt hava oranını ayarlayan aygıt, solda duran erken ateşleme. Erken ateşlemeler artık hiç görülmüyor; en iyi korunmuş antikalarda bile. Hiç bir yerinde çizik yoktu; ne gövde ve kanatları kaplayan bezde bir yama ne de motor kapağına bulaşmış motor yağı lekesi. Kokpitin zemininde de tek bir saman çöpü yoktu. Sanki uçak hiç uçmamıştı ve yarım yüzyıl öncesinden bir zaman tüneliyle gelip bulunduğu noktada maddeleşmişti. Ensemde garip soğuk bir ürperme hissettim.

"Ne kadar zamandır yolcu gezdiriyorsun?" diye seslendim uçağın öte yanından.

"Yaklaşık bir aydır, şimdi beş hafta oluyor."

Yalan söylüyordu. Otlaklarda beş hafta geçirirsen, kim olursan ol, uçağın üzerinde kir ve yağ, kokpitde de saman kesinlikle olur. Ama bu

araç... ön camda yağ, kanatların ön kenarlarında uçuşan otların lekeleri, pervanede parçalanmış böcek kalıntıları yoktu. Yazın Illinois'de uçan bir uçak için bunlar olanak dışıdır. Travel Air'i beş dakika daha inceledim, sonra da girip pilotun karşısında kanadın altındaki otlara oturdum. Korkmuyordum, bu herifi sevmiştim, ama yolunda olmayan birşey vardı.

"Niye bana doğruyu söylemiyorsun?"

"Sana doğruyu söyledim, richard." dedi. Benim adım da uçağımın üzerinde yazılı.

"Bir kimse, uçağın üzerine yağ bulaştırmadan Travel Air gibi bir uçakla bir ay bile yolcu taşıyamaz, dostum. Birazcık toz? Bez kaplamada bir tek yama? Tanrı aşkına, yerde saman da olmaz mı?"

Sakince gülümsedi bana, "Bilmediğin bazı şeyler var."

O anda başka gezegenden yabancı birisi oluverdi. Söylediğine inanıyordum ama yaz günü otlağın ortasında duran mücevher gibi uçağını açıklayamıyordum.

"Bu doğru. Ama bir gün hepsini bileceğim. O gün uçağımı da alabilirsin Donald, çünkü uçmak için ona ihtiyacım olmayacak."

Bana ilgiyle baktı ve siyah kaşlarını kaldırdı, "Oo? Anlat bana."

Zevkten dört köşeydim. Birisi kuramımı dinlemek istiyordu!

"İnsanlar uzun süre uçamadılar. Uçabileceklerini düşünemedikleri için olduğunu sanmıyorum ya, neyse, sonuçta aerodinamiğin ilk küçük prensibini de öğrenemediler. Bir yerde bir başka prensibin olduğuna inanmak istiyorum: uçmak için veya duvarlardan geçmek için ya da gezegenlere ulaşmak için uçaklara bağımlı değiliz. Bunları makinalar olmaksızın her yerde becermeyi öğrenebiliriz. Eğer istersek."

Ciddi bir ifadeyle hafifçe gülümsedi ve başını bir kere salladı, "Ve bu öğrenmek istediklerini otlaklarda üç dolara uçuşlar düzenleyerek öğreneceğini düşünüyorsun."

"Tek önem verdiğim öğrenmeyi, bende olanlarla canımın istediğini yapmakta buluyorum. Yeryüzünde öyle bir ruh olsaydı, ki yok, ve bana uçağımdan ve gökyüzünden fazla öğrenmek istediklerimi öğretseydi, hiç durmaz o adamı aramaya çıkardım. Ya da kadını."

Koyu renk gözleri bana nişan almıştı, "Bu şeyi gerçekten öğrenmek istiyorsan yönlendirildiğine inanmıyor musun?"

"Yönlendiriliyorum, evet. Başkaları da öyle değil mi? Her zaman

"Yönlendiriliyorum, evet. Başkaları da öyle değil mi? Her zaman birşeyin beni izlediğini ya da benzeri, hissetmişimdir."

"Ve sana yardım edecek bir öğretmene götürüleceğini düşünüyorsun."

"Eğer öğretmen ben değilsem, evet."

"Belki de hep böyle oluyordur." dedi.

*

* *

Modern ve yeni bir pikap-kamyonet arkasında kahverengi bir toz bulutu bırakarak, yoldan aşağı geldi ve otlağın yanında durdu. Kapısı açıldı ve yaşlı bir adamla on yaşlarında bir kız indi. Hava o denli sakindi ki, toz bulutu havada asılı kaldı.

"Parayla uçuş yaptırıyormuşsunuz?" dedi adam.

Otlak Donald Shimoda'nın keşfiydi; ben ses çıkarmadım.

"Evet efendim." dedi neşeyle. "Bugün içinizden uçmak geldi, öyle mi?"

"Diyelim ki öyle, caka satmak için beni oralarda tepe-taklak getirir misin?" Adam gözlerini kırpıştırarak, ahmak taşralı konuşmasının ardına gizlenmiş kimliğini bilip bilmediğimizi anlamaya çalışıyordu.

"İsterseniz evet, istemezseniz hayır."

"Sevgili Efendi'mizin bağışladığı servetten de istersiniz sanırım?"

"Havadaki her on dakikalık uçuş için üç dolar efendim. Bu da her dakika için otuz üç virgül bir bölü üç cent eder. Çoğu kişinin bana söylediğine göre değer de."

Tembel tembel bir kenarda oturup bu adamın kendi tezgahtarlığını yapmasını izlemek insana garip bir seyirci hissi veriyordu. Söyledikleri basit şeylerdi ve hoşuma gitmişti. Kendi çığırtkanlığıma öyle alışmıştım ki ("Haydi millet, üskatta üç derece daha soğuk olacağına garanti veriyorum! Yalnızca kuşlarla meleklerin uçtuğu yere gelin! Bütün bunlar yalnız üç dolara, cebinizdeki veya cüzdanınızdaki bir düzine çeyrekliğe...") başka türlüsünün olabileceğini unutmuştum.

Tek başınıza kiralık uçuşlarla para kazanıyorsanız üzerinizde hep bir baskı olur. Alışık olmama rağmen yine de içimdedir: Uçacak müşteri yoksa yemek de yok. İşte şimdi, akşam yemeğim gelecek müşteriye bağlı olmaksızın oturmuşken bir kerecik olsun rahatladım ve izlemeye

Kız da geride durmuş seyrediyordu. Sarışın, kahverengi gözlü ve ciddiydi. Buraya büyükbabası yüzünden gelmişti; uçmak istemiyordu.

Çoğu kere bu durum tersine olur, istekli veletler ve temkinli büyükler. Ama insanın yaşam biçimi bu olunca böyle şeyleri hemen farkediyorsunuz, ve bütün bir yaz beklesek bile bu kızın uçmayacağını biliyordum.

"Siz beylerden, hanginiz...?" dedi adam.

Shimoda kendisine bir fincan su doldurdu. "richard sizi uçurur. Şu anda öğle yemeği tatilindeyim, ama eğer beklemek isterseniz..."

"Hayır efendim, ben hazırım. Çiftliğimin üzerinden uçabilir miyiz?"

"Tabii," dedim. "Bana gitmek istediğiniz yeri gösterin yeter, efendim," Battaniyemi, alet torbamı ve kapkacaklarımı Fleet'in ön kokpitinden çıkartıp, adamın binmesine yardım edip içine yerleştirdim. Sonra da arka kokpite geçip kendi kemerimi bağladım.

"Pervaneme bir el atar mısın, Don?"

"Tamam." Elinde su fincanıyla gelip pervanenin yanında durdu. "Ne istiyorsun?"

"Motor sıcak ve frenler kilitli. Yavaş yavaş çek. Vereceğin ani kuvvetle elinden kurtulacaktır."

Birisi Fleet pervanesini döndürdüğünde, her zaman çok hızlı çevirir ve birtakım karmaşık nedenlerle motor çalışmaz. Ama bu adam sanki hep bu işi yaparmışcasına öyle yavaş döndürdü ki, marş yayı gevşedi, bujiler silindirleri ateşledi ve eski motor çalışmaya başladı. Bu kadar basit. Kendi uçağına yürüdü, oturdu ve kızla konuşmaya başladı.

Ham beygir gücünün patlamasıyla Fleet saman çöplerini uçuşturarak havalandı. Yüz fite yükseldi (eğer motor durursa mısırların arasına ineriz), beş yüz fite (şimdi olursa, geri dönüp otlağa inebiliriz... şimdi olursa batıdaki inek merasına), sekiz yüz fite ulaşınca uçağın burnunu düzelttim ve adamın güneybatıdan esen rüzgâra doğru tuttuğu parmağını izledim.

Üç dakikalık bir uçuştan sonra, korlaşmış kömür rengi ambarlarla, nane denizinde fildişi bir evden oluşan çiftliğin üzerine bir daire çizdik. Arkada, tatlı mısır, marul ve domateslerin yetiştiği bir sebze bahçesi.

Biz çiftlik evinin üzerinde daireler çizerken ön kokpitteki adam uçağın kanatlarının ve kanatları tespit eden tellerin sınırladığı aralıktan

ışağıya bakıyordu.

Aşağıda mavi elbisenin üzerine beyaz bir önlük giymiş bir kadın el sallayarak sundurmaya çıktı. Adam da ona el salladı. Daha sonra bir yerde biri gökte birbirlerini nasıl gördüklerini konuşacaklardı.

Adam başını bana çevirerek, bu kadar yeter, teşekkürler, artık geri dönelim dercesine başını salladı.

İnsanların burada uçuş turları yapıldığından haberdar olmaları için Ferris üzerinde geniş bir daire çizerek döne döne otlağa indim ki, nerede olduğunu görsünler. Alçalıp, mısırların üzerinden yere yaklaştığımda, Travel Air yerden havalanarak az önce ayrıldığımız çiftliğe yöneldi.

Bir zamanlar beş uçaklı bir gösteri ekibinde çalışmıştım. Ve bir an öyle bir duyguya kapıldım... yolcu dolu bir uçak havalanırken bir diğerinin konması. Yere hafif bir yuvarlanma gürültüsüyle çarpıp, otlağın öbür ucundaki yola kadar gittik.

Motor durdu, adam emniyet kemerini çözdü ve ben de inmesine yardım ettim. İş tulumunun cebinden bir cüzdan çıkardı ve dolar banknotları başını sallayarak saydı.

"Sıkı bir geziydi evlat."

"Bizce de öyle. İyi bir mal satıyoruz."

"Esas satan senin arkadaşın."

"Oo?"

"Bak şunu söyleyeyim, bahse girerim şeytana bile kül satabilir; satamaz mı yani?"

"Nereden aklınıza geldi?"

"Kızdan, pek tabii ki. Torunum Sarah'yı uçağa bindirmek!" Konuşurken bir yandan da çiftlik evinin üzerinde gümüş rengi bir zerre gibi dönen Travel Air'e bakıyordu. Sakin bir adam gibi konuşuyordu; bahçedeki ölü dalın çiçek açıp olgun elmalar vermesini vurgulayarak.

"Bu kız doğuştan beri yüksek yerlerden ölürcesine korkar. Panik içinde çığlıklar atar. Sarah bir ağaca tırmanacağına eşek arılarına çıplak elle dokunmayı yeğler. Merdivenle çatı-katına asla çıkmaz, hatta sel baskını bile olsa. Bu kız makinalara pek düşkündür, hayvanlarla da arası fena değildir, ama yüksekliklerden kesinlikle sakınır! Ama şimdi, işte gökyüzünde."

Bu konu üzerine ve daha başka özel olaylar hakkında konuşmaya devam etti: Yıllar önce çift kanatlı uçaklarıyla Galesburg ve Monmouth'dan gelen gezgin gösteri pilotlarının bizim gibi uçurmalarına karşın, çeşitli çılgınca gösteriler yaptıklarını anlattı.

Bense, uzaktaki Travel Air'in gittikçe büyüyerek ve dönerek otlağa yaklaşmasını ve yükseklikten korkan bir kız çocuğuyla benim asla yapmayacağım derecede yan dönerek mısırların ve çitin üzerinden kayıp otlara üç tekerleğini aynı anda kondurmasını hayranlıkla seyrettim. Donald Shimoda bir Travel Air'i böyle indirebildiğine göre çok uzun süreden beri uçuyor olmalıydı.

Uçak fazladan hiçbir güce gerek duymadan yanımıza kadar geldi ve pervanesi yumuşak bir biçimde durdu. Yakından baktığımda pervanenin üzerinde hiç böcek görmedim. O ikibuçuk metrelik palanın üzerinde tek bir sinek yoktu.

Yardım etmek için fırladım. Kızın emniyet kemerini çözüp, inmesi için ön kokpitin küçük kapısını açtım ve yanlış yere basıp da kanat bezini delmemesi için yol gösterdim.

"Uçuşu nasıl buldun?" dedim.

Konuştuğumu farketmedi.

"Büyükbaba korkmuyorum! Hiç ürkmedim, gerçekten! Ev bir oyuncak gibiydi, annem bana el salladı ve Don da bir zamanlar düşerek öldüğüm için ürktüğümü ve artık korkmamam gerektiğini söyledi! Pilot olacağım büyükbaba. Bir uçak alacağım ve motoruyla kendi başıma uğraşacağım, sonra da her yere uçup yolcu taşıyacağım! Yapabilir miyim?"

Shimoda adama gülümsedi, adam da omuzlarını silkti.

"Sana pilot olacağını söyledi, öyle mi Sarah?"

"Hayır ama olacağım. Şimdi bile motorlardan iyi anlıyorum, biliyorsun!"

"Eh, bunları annenle konuşsan iyi olur. Eve dönme zamanımız geldi."

İkisi de bize teşekkür edip, biri yürüyerek biri koşarak pikap'a gittiler. Her ikisi de otlakda ve gökyüzünde olanlardan sonra değişmişlerdi.

İki otomobil daha geldi, bunları diğerleri izledi. Öğle boyunca Ferris'i havadan görmek isteyen bir sürü insan geldi. İstekleri karşılamak

için bütün hızımızla on iki ya da on üç uçuş yaptık. Uçuşlardan sonra ben de kasabadaki yakıt istasyonuna gidip Fleet için otomobil benzini aldım. Sonra bir miktar müşteri daha geldi, bir miktar daha ve böylece güneş batana dek dayanışma içinde sırt sırta uçuşlar yaptık.

Bir yerde Nüfus 200 diye bir levha görmüştüm. Hava kararkdığında hem bu nüfusu hem de kasaba dışından başkalarını da uçurduğumuz kanısındaydım.

Uçuş koşuşturması sırasında Don'a Sarah'ya ölmek konusunda anlattıklarında ciddi olup olmadığını sormayı unuttum, ama her müşteri değiştirişinde uçağına yakından baktım. Üzerinde tek bir leke yoktu, tek bir yağ lekesi bile. Benim bir iki saatte bir ön camımdan silmek zorunda olduğum böcekleri sanki savuşturuyordu.

İşi paydos ettiğimizde havada çok az bir aydınlık kalmıştı. Kuru mısır kocanlarını teneke ocağıma yerleştirdikten sonra kömürlerin üzerine koyup ateşi yaktığımda hava tamamen kararmıştı. Alevler yakınımızda duran uçaklarla altın rengi samanların üzerinde renkli yansımalar yapıyordu.

Yiyecek kutumu karıştırdım. "Çorba, yahni ve spagetti var." dedim, "Ayrıca armut ve şeftali. Sıcak şeftali ister misin?"

"Farketmez." dedi yumuşak bir biçimde, "Her şey ya da hiçbir şey."

"Heey, aç değil misin? Çok hareketli bir gün oldu!"

"Söylediklerin pek iştahımı açmadı ama eğer yahnin iyiyse."

İsviçre havayolları görevlilerine zor koşullarda kalındığında kullanılmak üzere verilen bıçağımla yahni konservesini açtıktan sonra aynı işi spagetti konservesine de yapıp, ikisini birden ateşin üzerine yerleştirdim.

Ceplerim parayla doluydu... Bu, günün en sevdiğim zamanıdır. Banknotları çıkartıp, düzgün dizmeye özen göstermeden saymaya başladım; 147 dolar tuttu. Benim için zor olmasına rağmen kafamdan hesaplamaya çalıştım.

"Şimdi... bu... bir bakalım... dört, elde var iki... bugün tam kırk dokuz uçuş! Bugün tam yüz dolar kazandım Don, ben ve Fleet! Sen rahatlıkla iki yüz kazanmışsındır... genellikle her seferinde iki kişi uçurdun değil mi?"

"Genellikle." dedi.

"Şu aradığın öğretmen..." dedi.

"Hiçbir öğretmen aramıyorum," dedim. "Para sayıyorum! Bununla bir hafta geçinirim. Tam bir hafta ense yapabilirim!"

Bana bakıp gülümsedi, "Paranın içinde yüzmeyi bitirdiğinde," dedi, "yahnimi uzatır mıydın?"

3

Yığınlarla, kalabalık bir kitle; bir insanlık seli ortalarında durmakta olan adama doğru akıyordu. Sonra bu insanlar adamı boğacak bir okyanusa dönüştüler, ama o boğulacağına, ıslık çalarak okyanusun üzerinden yürüyüp kayboldu. Su okyanusu çimen okyanusuna dönüştü. Beyaz ve altın sarısı renklerde bir Travel Air 4000 çimenlerin üzerine indi ve kokpitten inen pilot beze yazılmış bir yazı açtı: UÇUN-$3-UÇUN.

Bu düşten uyandığımda sabahın üçüydü. Düşü anımsadığımda nedense mutluluk duydum. Fleet'in yanına parketmiş o kocaman Travel Airi' ayışığında görebilmek için gözlerimi açtım. Shimoda onu ilk gördüğüm günkü gibi uçağının sol tekerleğine yaslanmış battaniyesinin üzerinde oturuyordu. Onu net olarak göremiyordum, yalnızca orada olduğunu biliyordum.

"Selam Richard" dedi, karanlığın içinden hafif bir sesle. "Neler olup bittiğini sana açıklıyor mu?"

"Ne, bana açıklıyor mu?" dedim, tam anlayamayarak. Hâlâ anımsıyordum ve uyanık oluşuna şaşırmamıştım.

"Gördüğün düş. O adam, kalabalık uçak" dedi sabırla. "Beni merak ediyordun, öyleyse şimdi biliyorsun, tamam mı? Şöyle bir haber vardı: Tanıyanların Tamirci Mesih, Amerikan Avatar'ı demeye başladıkları Donald Shimoda birgün yirmi-beş bin kişinin gözleri önünden kayboldu,

n sıl?"

Anımsadım. İlk sayfada olduğu için Ohio'da küçük bir kasabanın gazete bayiinde görüp okumuştum.

"Donald Shimoda?"

"Hizmetinizde," dedi. "Şimdi bildiğine göre kafanı benimle yorma. Haydi uyu artık."

Uyumadan önce bu konu hakkında uzun süre düşündüm.

*

* *

"Hiç düşünmemiştim ama; hem böyle bir göreve getiriliyorsun, Mesih'liğe... dünyayı kurtarman gerekiyor öyle değil mi? Bir Mesih'in canı istediği gibi kontağı kapatıp istifa edebileceğini bilmiyordum." Fleet'in motor kapağının üzerine oturmuş bu garip arkadaşımla konuşuyordum. "Bana bir dokuz-onaltılık atar mısın lütfen, Don?"

Alet torbasını karıştırdı ve somun anahtarını bana fırlattı. O sabah, diğer aletlerle olduğu gibi bu attığı da yavaşlayarak bana otuz santim kala, ağırlıksız biçimde havada ağır ağır dönerek durdu. Ona dokunduğum anda ağırlığını hissettim; krom-vanadyum alaşımı alelade bir uçak somun anahtarı. Aslında pek de alelade değildi. Ucuz bir yedisekizlik elimde kırıldığından beri insan yapısı en iyi aletleri satın aldım... ve bu alet de somunu tam tutardı, ki hangi tamirciye sorsanız alelade olmadığını bilir. Altından yapılmışcasına bir fiyatı olmasına rağmen, ne yaparsanız yapın kırılmayacağını bildiğinizde kullanması zevkli oluyor.

"Tabii ki istifa edebilirsin. Bir işi yapmak konusunda düşünceni değiştirirsen herşeyden istifa edebilirsin. İstersen soluk da almazsın." Kendini oyalamak için Philips marka bir tornavidayı uçurdu. "Böylece Mesih'likten istifa ettim. Eğer biraz edilgen görünüyorsam, bu da belki biraz edilgen oluşumdandır. İşi sürdürüp nefret etmekten daha iyidir. İyi bir mesih hiçbir şeyden nefret etmez ve istediği yolu seçmekte özgürdür. Bu tabii herkes için geçerli. Biz hepimiz Tanrı'nın oğullarıyız, ya da Olan'ın çocukları veya Us'un düşünceleriyiz, ya da ne dersen de."

Kinner motorunun silindir somunlarını sıkıştırmaya devam ettim. Bu yaşlı B-5 bayağı iyi bir güç kaynağıydı, ama somunlar her yüz uçuş saatinden sonra kendilerini gevşetirlerdi. Bu nedenle hep bir adım

önde olmak daha akıllıca olur. Gerçekten de anahtarı taktığım ilk somun çeyrek dönüş sıkıldı. Böylece daha fazla müşteri taşımadan önce hepsini gözden geçirdiğime memnun olmuştum.

"Haklı olabilirsin Don, ama Mesihlik diğer işlerden biraz daha farklı değil mi sence? İsa'nın gidip çivi çakarak geçimini sağlamasına ne dersin? Biraz garip geliyor da."

Benim yaklaşımımı kavrayabilmek için düşündü. "Senin bakış açından göremiyorum. Onunla ilgili bir gariplik de, ona ilk defa Kurtarıcı dediklerinde işi bırakmamış olması. Bu kötü haber üzerine orayı terketmektense mantık yürüttü: 'Pekala, ben Tanrı'nın oğluyum, ama hepimiz öyleyiz; ben kurtarıcıyım, ama siz de öylesiniz! Benim yaptıklarımı siz de becerebilirsiniz, Aklı başında herkes bunu anlayabilir."

Motor kapağının tepesinde oturmaktan sıcaklamıştım ama yapmakta olduğum iş gibi değildi. Birşeyin olmasını ne kadar çok istersem, o şey benim için o kadar iş sayılmaz. Silindirlerin motordan fırlayıp gitmelerini engellemiş olduğumdan memnundum.

"Bir anahtar daha ister misin?" dedi.

"Başka bir anahtar istemiyorum. Ruhsal olarak ileri olduğumdan senin bu oyunlarını parti eğlencesi kabul ediyorum Shimoda; orta derecede gelişmiş bir ruhun oyunları ya da mesleğe yeni başlamış bir hipnotizmacının."

"Bir hipnotizmacı! Amma yaptın! Ama Mesih'den daha iyi bir hipnotizmacı. Ne sıkıcı bir iş! Pekiyi sıkıcı bir iş olacağını niye bilemedim?"

"Biliyordun" dedim bilgece. Donald yalnızca güldü.

"Hiç düşündün mü Don; bu işi her şeye rağmen bırakmanın kolay olmadığını? Normal bir insanın yaşantısına bir türlü dönemeyeceğini?"

Buna gülmedi. "Haklısın tabii" dedi ve parmaklarını siyah saçlarının arasına daldırdı, "Bir yerde uzun süre kalsam, bir iki günden fazla, insanlar benim garip olduğumu anlıyorlardı. Giysimin koluna sürün, ölümcül kanserinden kurtulursun. Ve bir hafta geçmeden yine kalabalığın ortasına düştüm. Bu uçakla durmadan hareket halindeyim; böylece kimse nereden geldiğimi ve sonra nereye gideceğimi bilmez; ki bu da bana pek uygun."

"Tahmin ettiğinden daha zor günler geçireceksin Don."

"Oo?"

"Evet. Zamanımızın tüm hareketi maddi olandan ruhsal olana... ne kadar ağır olsa da çok büyük bir hareket. Dünyanın seni yalnız bırakacağına inanmiyorum?"

"İstedikleri ben değilim, mucizeler! Bunları bir başkasına öğretirsem o da Mesih olur. Ona sıkıcı bir meslek olduğunu söylemem. Ayrıca, *'kendisinden kaçılamayacak kadar büyük bir sorun yoktur.'*"

Motor kapağından aşağıya kayarak otların üzerine inip üç ve dört numaralı silindirlerin somunlarını sıkıştırmaya başladım. Hepsi değilse bile bazıları gevşemişti. "Sanırım bu ifade köpek Snoppy'nin?"

"Sağol ama, doğruyu nerede bulursam kullanırım."

"Kaçamazsın Don! Şimdi sana tapmaya başlasam ne olur? Motorumla uğraşmaktan bıkıp sana düzeltmen için yalvarsam ne olur? Bak, eğer bana havada durmayı öğretirsen sana sabahtan akşama kadar kazandığım her kuruşu veririm! Eğer yapmazsan, sana Sorumluluğumu Kaldırman İçin Kutsal Olan Gönderdi, diye dua etmem gerektiğini anlayacağım."

Bana yalnızca gülümsedi. Sanırım henüz kaçamayacağını anlayamadı. Öyle düşünmediği zaman nasıl bilecektim?

"Bütün o gösteri meydana geldi mi; hani şu Hindistan'la ilgili filmlerde olduğu gibi? Yığınla insan sokakları doldurmuş, milyarlarca el sana dokunmaya çalışıyor, çiçeklerle güzel kokulu tütsüler, konuşurken üzerinde durman için gümüş kilimlerle örtülü altın platformlar, bunlar oluyor mu?"

"Hayır. Bu iş için başvurmadan önce de bunlara dayanamayacağımı biliyordum. Bu nedenle Birleşik Devletleri seçtim ve yalnızca kalabalık bir kitle buldum."

Bunları anımsamak onun için acı vericiydi, konuyu açtığıma pişmar olmuştum.

Otların üzerinde oturarak konuşmaya devam etti. Bakışları beni delip geçiyordu. "Tanrı sevgisi için şöyle demek istedim; eğer özgürlüğü ve mutluluğu çok istiyorsan, senin dışında bir yerde olmadığını görmüyor musun? Sende olduğunu söyle, sende olsun! Seninmiş gibi davran senin olsun! Richard, söylesene bunda zor olan ne var? Ama onlar işitmediler bile, çoğu yani. mucizeler için geldiler; tıpkı otomobil yarışlarına kaza görmeye gider gibi mucizelerimi görmeye geldiler.

Başlangıçta boş ve yararsız gibi gelir, ama bir süre sonra sıkıcı olur. Diğer mesihlerin nasıl dayanabilmiş olduklarını anlayamıyorum."

"Böyle ele alırsan çekiciliğini bir miktar yitiriyor." dedim. Son sonunu da sıkıp aletleri kaldırdım. "Bugün yolculuk nereye?"

Benim kokpitime doğru yürüdü ve eliyle ön camındaki böcekleri sileceğine; üzerinden geçirdi. Ezilmiş küçük yaratıklar yaşama dönerek uçup gittiler. Tabii kendi ön camının temizlenmeye gereksinimi yoktu ve şimdi motorunun da hiç bakıma gerek duymadığını biliyordum.

"Bilmiyorum" dedi, "yolculuğumuzun nereye olduğunu bilmiyorum."

"Ne demek istiyorsun? Herşeyin geçmişini de geleceğini de biliyorsun. Nereye gittiğimizi kesinlikle biliyorsun!"

İçini çekti. "Evet. Ama düşünmemeye çalışıyorum." Silindirlerin üzerinde çalışırken bir süre için düşünmüştüm. Üff be, bütün yapacağım bu herifle birlikte olmak. Böylece hiçbir sorunum olmaz, kötü hiçbir şey meydana gelmez, herşey iyiye gider. Ancak, "Düşünmemeye çalışıyorum." deyiş biçimi daha önce bu dünyaya gönderilen Mesih'lerin başlarına gelenleri anımsamama neden oldu. Sağduyum, havalanıp güneye döndükten sonra, bu adamdan olabildiğince uzaklaşmamı haykırıyordu. Ama dediğim gibi, böyle yalnız uçmak insana yalnızlık duygusu verir ve ben de, bir gosişmanı dikey dengeleyiciden ayırdedebilen birisiyle konuşabildiğim için ona rasladığıma memnundum.

Güneye dönmeliydim, ama havalandıktan sonra onunla kaldım. Kuzey ve Doğu yönünde, düşünmemeye çalıştığı geleceğe doğru uçtuk.

4

"Bütün bunları nereden öğreniyorsun, Don? Çok şey biliyorsun ya da bana öyle geliyor. Hayır. Gerçekten çok şey biliyorsun. Hepsi uygulamayla mı? Usta olmak için düzenli bir eğitimden geçmiyor musun?"

"Sana okuman için bir kitap veriyorlar."

Uçağın tellerine yeni yıkadığım ipek atkıyı asıp yüzüne baktım. "Bir kitap mı?"

"Kurtarıcının Kılavuzu. Ustalar için bir çeşit İncildir. Eğer ilgilenirsen yanımda bir nüshası olacak."

"Evet, tabii! Yani sana şeyi anlatan resmi bir kitap...?"

Travel Air'in koltuğunun baş dayama yerinin arkasındaki bagaj boşluğunu bir süre altüst ettikten sonra süete benzer bir kaplaması olan küçük bir cilde döndü.

Mesih'in Elkitabı,

siyah harflerle yazılmıştı.

Gelişmiş Ruhlar için

Uyanlar

"Kurtarıcının Kılavuzu da ne demek? Burada Mesih'in Elkitabı

yazıyor."

"Onun gibi birşey." Uçağın çevresindeki eşyalarını toplamaya başladı. Herhalde gitme zamanının geldiğini düşünmüştü.

Kitabın sayfalarını karıştırdım. Özlü sözlerle kısa paragraflardan oluşuyordu.

Bakış Açısı—
Kullan ya da Yitir
Eğer bu sayfaya geldiysen,
çevrende olup bitenlerin gerçek
olmadığını unutuyorsun.

Bunun üzerine düşün.

Nereden geldiğini anımsa,
nereye gittiğini ve özellikle de
kendini, kendi yarattığın bu pisliğin
içine nasıl soktuğunu.

Korkunç biçimde öleceksin, unutma.
Bu iyi bir eğitimdir; gerçekleri
aklında tuttuğun sürece
hoşlanacaksın.

Ancak, ölümünü ciddiye almalısın.

İdamına giderken gülmen, daha
alt düzeydeki yaşam biçimleri
tarafından pek anlaşılmaz,
ve seni deli sanırlar.

"Bunu okudun mu; bakış açını yitirmekle ilgili olanı, Don?"

"Hayır."

"Korkunç biçimde öleceğini yazıyor."

"Öyle ölmek zorunda değilsin. Koşullara ve işleri nasıl ayarlayacağına bağlıdır."

"Korkunç biçimde ölecek misin?"

"Bilmiyorum. Şimdi istifa ettiğime göre pek bir anlamı yok, ne dersin? Sakin ve küçük bir uruç yeterli olabilir. Birkaç hafta içinde karar vereceğim; yapmak için geldiğim görevi bitirdiğimde."

Yine zaman zaman yaptığı gibi dalga geçtiğini sanarak lafını ağzına tıkadım. O sırada Don'ın birkaç hafta konusunda ciddi olduğunu bilmiyordum.

Kitabı karıştırmayı sürdürdüm. İçindeki bilgiler pekala bir Usta'nın gerek duyacağı nitelikteydi.

Öğrenmek
zaten bildiğini
ortaya çıkarmaktır.

Yapmak, bildiğini göstermektir.

Öğretmek, diğerlerine
senin kadar iyi bildiklerini
anımsatmaktır.

Siz hepiniz öğrenenler,
yapanlar, öğretenlersiniz.

Hangi yaşam süresinde
olursa olsun, tek
yükümlülüğün kendine
karşı dürüst olmaktır.

Bir başkasına ya da
bir başka şeye karşı dürüst olmak
yalnızca olanak dışı değil,
şarlatan bir Mesihin
belirtisidir.

En
basit sorular
en derin olanlardır.

Nerede doğmuştun? Yuvan neresi?
Nereye gidiyorsun?

Ne yapıyorsun?

Arada sırada bunları
düşün ve verdiğin yanıtların nasıl
değiştiğini gör.

En
çok öğrenmen
gerekeni en iyi
öğretirsin.

"Orada çok sessiz kaldın, Richard" dedi Shimoda,benimle konuşmak istercesine.

"Evet" dedim ve okumaya devam ettim. Eğer bu kitap yalnız Ustalar içinse elimden bırakmaya hiç niyetim yoktu.

Yaptığın ya da dediğin
herhangi birşey tüm dünyada
basılıp yayınlansa da asla
utanma-
hatta yayınlananlar
doğru olmasa
bile.

Dostların daha
ilk tanıştığınız dakikada
seni çok iyi anlarlar;
diğer tanıştığın kimselerin
seni anlamaları
bin yılı alır.

Sorumluluktan
kurtulmanın en iyi
çaresi "Sorumluluklarım var"
demektir.

Kitapla ilgili garip birşey farkettim. "Sayfaların numaraları yok, Don."

"Hayır," dedi. "Rasgele açarsın ve en gerek duyduğun şey oradadır."

"Bir sihir kitabı!"

"Hayır. Bunu her kitapla yapabilirsin. Eğer yeterince dikkatli okursan eski bir gazeteyle bile yapabilirsin. Daha önce hiç denemedin mi? Aklına bir sorun getir ve elinin altındaki ilk kitabı açıp sana ne anlattığına bak."

"Hayır."

"Eh, arasıra dene."

Denedim. Gözlerimi yumdum ve bu garip kişiyle daha uzun süre birlikte olursam başıma neler geleceğini düşündüm. Onunla birlikte olmak eğlenceliydi ama onun başına çok geçmeden hiç de eğlenceli olmayan birşey geleceği konusundaki duygudan kendimi kurtaramıyordum; ve o şey meydana geldiğinde de ortalıkta olmak istemiyordum. Gözlerim kapalı bunları düşünürken kitabı açtım ve gözlerimi açıp okudum.

Yaşamın süresince
içindeki öğrenen yaratık
tarafından yönlendiriliyorsun;
senin ta kendin olan
şakacı ruhsal varlık tarafından.

Onlardan öğrenecek
birşey
kalmadığından emin oluncaya
kadar olası geleceklere
sırtını dönme.

Düşünceni değiştirip, farklı bir
gelecek ya da farklı bir
geçmiş seçmekte
her zaman özgürsün.

Farklı bir geçmiş seçmek mi? Sözcük anlamında mı yoksa mecazi mi; ya da hangi anlamda...? "Sanırım aklım karıştı, Don. Bunu nasıl öğreneceğimi bir türlü bilemiyorum."

"Uygulama ile. Biraz kuram ve bol bol uygulama," dedi. "Aşağı yukarı bir buçuk haftanı alır."

"Bir buçuk hafta."

"Evet. Bütün yanıtları bildiğine inan, bütün yanıtları bilirsin. Usta olduğuna inan ve Usta ol."

"Usta olmak istediğimi hiç söylemedim."

"Bu doğru," dedi, "Söylemedin."

Ama el kitabı bende kaldı; o da hiçbir zaman geri istemedi.

5

Ortabatılı çiftçiler işlerinin yolunda gitmesi için bereketli topraklara gerek duyarlar; tıpkı göçebe pilotlar gibi. Bu pilotlar müşterilerine yakın olmak zorundadırlar. Kasabaya yakın, üzerine ekilmiş çimen, ot, yulaf ya da buğday ekilip kısa kesilmiş tarlalar bulmak durumundadırlar. Uçakların bez kaplamasını yiyecek inekler de olmamalıdır. Otomobiller için yanıbaşında bir yol, insanların çiti geçmesi için bir kapı bulunmalıdır. Uçakların alçaktan uçarken yakın geçmemeleri için yakınlarında ev de olmamalıdır. Arazinin, üzerinde saatte 50 mille giden araçları dağıtmayacak kadar düzgün ve yaz mevsiminin sıcak, durgun günlerinde rahatlıkla inip kalkılacak kadar uzun olması gereklidir. Sahibinden de bir günlüğüne izin almak da zorunludur.

Bütün bunları mesihle birlikte Cumartesi sabahı Kuzeye doğru uçarken düşündüm. Bin fit altımızda doğanın yeşil ve sarı renkleri kayıp gidiyordu. Donald Shimoda'nın Travel Air'i sağ kanadımın açığında parlak boyalarından her yöne güneş ışıklarını saçarak gürültüyle uçuyordu. Çok tatlı bir uçak, diye düşündüm; ama şu zor günlerde gösteri yapmak için çok büyük. Bir kerede iki yolcu taşısa da bir Fleet'den iki kat daha ağırdır ve bu nedenle de kalkıp inmek için çok daha büyük bir alana gereksinim duyar. Bir zamanlar benim de bir Travel Air'im vardı ama onu, bir kasaba yakınında daha sık raslanılan küçük arazilere kolaylıkla inip kalkabilen Fleet ile değiştirdim. Fleet ile 160 metrelik bir tarla bana yeterken Travel Air için 300-400 metre uzunluk gerekir. Kendini bu he-

ilin bağlamak, diye düşündüm, uçağının sınırlarına bağlamakla aynı şey.

Tam bunu düşündüğüm sırada, altımızdan geçmekte olan kasabanın yakınında küçük bir inek merasını farkettim. Burası, ortadan ikiye ayrılıp yarısına kasabanın baseball sahasının yapıldığı 423 metre uzunlukta standart bir çiftlik arazisiydi.

Shimoda'nın uçağının oraya inemeyeceğini bilerek, küçük uçağımı sol kanadının üzerine yatırıp, burnunu diktim. Gazı rölantiye getirip bir oyuncu gibi baseball sahasına doğru daldım. Soldaki araziyi ayıran çitin hemen önünde yere konarak ilerledikten sonra yeterince uzaklık bırakarak durdum. Ona biraz hava atmak istemiştim. Amacım iyi kullanıldığında bir Fleet'in ne yapabileceğini göstermekti.

Yine havalanmak için gaz vererek geri döndüğümde iniş durumunda Travel Airi' gördüm. Kuyruğu aşağıda, sağ kanadı havada olduğu halde görkemli ve zarif bir kondor gibi süpürge otlarının üzerinden yere iniyordu.

Öyle yere yakın ve yavaştı ki ensemdeki tüyler dikildi. Gözümün önünde bir kaza olmak üzereydi. Bir Travel Air'i çitin üzerinden yere indirmek için en azından saatte 60 mil ile uçurmak gerekir. 50 mil altında uçuş yeteneğini yitiren bir uçağı daha yavaş kullanarak yere çakmak işten bile değildir. Bunun yerine benim gördüğüm bu altın ve kar rengi çift kanatlının havada durmasıydı. Gerçekten durmuştu demek istemiyorum, ama hızı saatte 30 milden daha fazla değildi. Ve inanın, 50 milin altında düşen bu uçak önce havada asılı kalıp sonra da yere özlem duyarcasına otların üzerine üç tekerleğiyle aynı anda kondu. Fleet'i indirirken kullanıldığım alanın yarısını, hatta üçte birini kullandı.

Yanıma kadar gelip duruncaya karar kokpitimin içinde öylece oturup baktım. Hâlâ aptal aptal ona bakarak kendi kontağımı kapattığımda bana seslendi, "Bulduğun otlak çok iyi! Kasabaya bayağı yakın, di mi?"

İlk müşterilerimiz, Honda motorsikletli iki oğlan neler olup bittiğini görmek için tarlaya giriyorlardı bile.

"Kasabaya yakın'la ne demek istiyorsun?" diye seslendim, motorun sesi hâlâ kulaklarımda uğuldarken.

"Eh, yarım parsel uzaklıkta!"

"Hayır, onu demiyorum! O İNİŞ DE NEYDİ? Hem de Travel Air ile!

Buraya nasıl inebildin?"

Bana göz kırptı, "sihir!"

"Haydi Don... Bırak şimdi! Nasıl indiğini gördüm!"

Çok şaşırdığımı ve korkmaktan da öte olduğumu görebiliyordu.

"Richard, somun anahtarlarının havada nasıl tutulduğunu, tüm hastalıkların nasıl iyi edildiğini, suyun nasıl şaraba çevrildiğini, dalgaların üzerinde nasıl yüründüğünü ya da Travel Air'lerin 32 metrelik bir otlağa nasıl indirildiğini öğrenmek istiyor musun? Tüm bu mucizelerin açıklamasını öğrenmek istiyor musun?"

Don'un üzerime bir lazer tuttuğu izlenimine kapıldım.

"Buraya nasıl indiğini öğrenmek istiyorum..."

"Dinle!" diye seslendi, aramızdaki uçurumdan. "Bu dünya? Ve üzerindeki herşey? Yanılsama bunlar Richard! Hepsi Yanılsama! Bunu anlıyor musun?" Ne göz kırpmıştı, ne de gülümsüyordu. Sanki uzun zamandan beri bunları bilmediğim için bana aniden öfkelenmişti.

Motorsiklet, uçağın kuyruğu yakınında durdu. Çocuklar uçmak için çok istekli görünüyorlardı.

"Evet" o an söyleyebileceğim tek şeydi, "Yanılsamalar, anlaşıldı."

Çocuklar onun uçağına bindiklerinden, merasında uçma izni almak için hemen arazinin sahibini bulmak işi bana düştü.

O gün Travel Air'in kalkış ve inişlerini size tanımlamanın tek yolu, bunun sahte bir Travel Air olduğunu söylemek; sanki Travel Air kılığına kirmiş bir E-2 Cub ya da bir helikopterdi. Nedense, dokuz-onaltılık bir somun anahtarının ağırlıksız olarak havada asılı durmasını kabullenmem, bu uçağın yolcularıyla birlikte saatte 30 mille havalanmasından daha kolaydı. Gözlerinizle tanık olduğunuz zaman levitasyona inanmak başka şey, tümüyle mucizelere inanmak ise daha başka.

O kadar öfkelenerek söylediği şeyi düşündüm. Yanılsamalar. Daha önce birisi daha söylemişti... ben çocukken, sihirle uğraşırken- sihirbazlar söyler bunu! Bize dikkatle şöyle derler, "Bakın, şimdi göreceğiniz mucize değildir; gerçek bir sihir değildir. Meydana gelen, bir etkidir; sihrin yanılsaması." Sonra da cevizden şamdan çıkarıp, bir fili tenis raketine çevirirler.

Birdenbire olayı kavrar gibi oldum ve hemen cebimden Mesih'in Elkitabı'nı çıkararak açtım. Sayfada yalnızca iki tümce vardı.

Sana
hiçbir katkısı
olmayacak nitelikte
bir sorun yoktur.

Sana kazandıracaklarına
gereksinmen olduğu
için sorunlan
ararsın.

Nedenini bilmiyorum ama, okuduklarım şaşkınlığımı azalttı. Gözü kapalı söyleyinceye kadar tekrar tekrar okudum.

Kasabanın adı Troy'du ve bulunduğumuz mera Ferris'deki otlak kadar umut vericiydi. Ama Ferris'de belli bir sükûnet vardı, oysa buranın havasında hiç hoşuma gitmeyen bir gerginlik hissediyordum.

Müşterilerimiz için insanın ömründe bir kere yaşanacak bir serüven olan uçmak, benim için garip bir huzursuzlukla örülmüş tekdüzelikti. Benim serüvenim birlikte uçtuğum bu kişiydi... uçağını olanak dışı biçimde kullanıp, yaptığını açıklamak için garip şeyler anlatan biri.

Troy halkının Travel Air mucizesine gösterdiği tepki, benim altmış yıldan beri çalışmayan bir çan kulesinin bir öğlen çalmaya başlaması durumunda göstereceğim tepkiden daha fazla değildi... gördükleri bu olayın olanak dışı olduğunu bilmiyorlardı.

"Uçuş için teşekkürler!" dediler; "Geçiminizi yalnızca bununla mı sağlıyorsunuz... başka bir yerde çalışmıyor musunuz?" diye sordular; "Niye Troy gibi küçük bir yeri seçtiniz?" diye merak ettiler; "Hey Alman, senin şu çiftlik bir ayakkabı kutusundan daha büyük değil" diye dalga geçtiler.

Öğleden sonramız oldukça yoğun geçti. Uçmak için gelen birçok kişi vardı ve epey para kazanacaktık. Yine de içimden bir ses çek git, çek git, çek git bu yerden diyordu. Bunu daha önce de duymuş ve aldırmamıştım. Sonradan her zaman pişmanlık duydum.

Saat üç sıralarında motorumu durdurup benzin almak için, elimde yirmi litrelik iki bidonla Skelly'deki benzin istasyonuna iki kere gidip

gelmiştim ki, Travel Air'i hiç yakıt alırken görmediğimi farkederek afalladım. Shimoda, Ferris'den beri uçağına benzin koymamıştı, ve en azından yedi saat hatta şimdi sekiz saat kullandığını ben görmüştüm; ne benzini ne de yağı hiç azalmamıştı. İyi bir adam olduğunu bilmeme ve bana bir zararı dokunmayacağından emin olmama rağmen yine korkuya kapıldım. Motor devrini iyice düşürerek, hava-yakıt karışımını olabildiğince azaltarak istediğiniz kadar yakıttan ekonomi yapın bir Travel Air'i beş saatten fazla uçuramazsınız. Hele iniş kalkışlarla birlikte sekiz saat kesinlikle olası değildir.

Ben uçağın deposuna benzin doldurup, motora da çeyrek litre yağ koyarken, Shimoda, düzenli biçimde uçuş üzerine uçuş yapıyordu. Uçmak için kuyruğa girmiş insanları hayal kırıklığına uğratmak istemiyormuş gibi bir hali vardı.

Bir karı-kocaya uçağın ön kokpitine binmeye yardım ettiği sırada Don'u yakaladım. Elimden geldiğince sakin ve olağan davranmaya çalışarak,

"Don, yakıt durumun ne alemde? Benzin istermisin?" Elimde boş bir yirmi litrelik bidonla kanadının ucunda duruyordum.

Gözlerini gözlerime dikip kaşlarını çattı. Sanki solumak için hava istermisin demişim kadar şaşırmıştı.

"Hayır" dedi. Kendimi dersanenin en arkasında oturan, zayıf bir birinci sınıf öğrencisi gibi hissettim. "Hayır Richard, benzin istemiyorum."

Canım sıkılmıştı. Uçak motorlarından da yakıttan da biraz anlarım. "O halde" dedim, biraz öfkelenerek, "biraz uranyuma ne dersin?"

Gülerek bir anda beni yumuşattı. "Hayır, teşekkürler. Yakıtımı geçen yıl doldurmuştum." Sözünü bitirir bitirmez de kokpitine atladı ve müşterileri ile birlikte o doğaüstü yavaşlığıyla havalandı gitti.

İlk önce tüm insanların evlerine gitmiş olmalarını ve ikimizin de burayı terketmiş olmamızı diledim. Daha sonra ise, insanlar olsun ya da olmasın, derhal ve tek başıma buradan gidecek istemim olmasını istedim. Bütün isteğim önce buradan havalandıktan sonra, tüm kasabalardan uzak geniş ve boş bir arazi bulup, orada oturup, düşünüp, bütün olup bitenleri paraketeme yazıp, bunlardan bir anlam çıkarmaktı.

Shimoda dönünceye kadar Fleet'e binmeyip dinlenerek bekledim. Pervanenin yellendirdiği kokpitine doğru yürüdüm.

"Yeterince uçtum, Don. Artık gitmeliyim; kasabalardan uzak durup bir süre dinlenmek istiyorum. Seninle uçmak bir zevkti. Birgün yine görüşürüz, tamam mı?"

Gözünü kırpmadı. "Bir sefer daha, sonra seninle birlikte olurum. Adam ne zamandır bekliyor."

"Pekala."

Bekleyen adam hurda bir tekerlekli sandalyeyle tarlaya kadar gelmiş birisiydi. Sanki çok güçlü bir yerçekiminin etkisiyle buruşturulup oturduğu yere tıkılmış gibi bir hali vardı ama oraya gelmişti ve uçmak istiyordu. Ondan başka kimi arabasının içinde kimi dışında kırk-elli kişi vardı. Hepsi de Don'un bu adamı iskemlesinden uçağa nasıl bindireceğini merakla izliyorlardı.

Don bunun üzerine hiç düşünmedi. "Uçmak istiyor musun?" Tekerlekli sandalyedeki adam ağzını büzerek gülümsedi ve başını iki yana salladı.

"Haydi öyleyse, ne duruyoruz!" dedi Don sessizce. Sanki uzun süredir yedekte bekleyen bir oyuncuyu oyuna sokuyormuş gibi konuşuyordu. Eğer o ana bir göz atacak olursak, garip ya da değişik olan tek şey konuşmasındaki tonlamaydı. Hem sıradandı, hem de aynı zamanda bir buyruktu. Hiçbir bahaneye gerek duymadan, adamdan ayağa kalkıp uçağa binmesini bekliyordu. Bundan sonra olanlar, sanki adam rol yapıyor ve kötürüm rolündeki sahnesini bitirmiş, gibiydi. Sahneye baktım. Adamı ezen güçlü çekim sanki hiç var olmamış gibi ortadan kalktı ve adam kendine şaşırmış olarak yerinden kalktı ve koşarcasına Travel Air'e yöneldi.

Yakınlarında olduğum için ne dediğini duydum. "Ne yaptın?" dedi, "Bana ne yaptın?"

"Uçacak mısın, uçmayacak mısın?" dedi Don, "Fiyatı üç dolardır. Lütfen havalanmadan önce ödeyin."

"Uçuyorum!" Dedi. Slimoda, adamın kokpite binmesinde diğer müşterilerine yaptığı gibi yardım etmedi.

Arabalarında oturanlar da inmişlerdi; seyircilerden önce bir uğultu yükseldi ve yerini donakalmış bir sessizliğe bıraktı. Bu adam on bir yıl önce kamyonu bir köprüden uçtuğundan beri yürüyememişti.

Çarşaflardan kendisine kanat yapmış bir çocuk gibi, kokpite sıç-

rayıp koltuğa kaydı. Kendisine oynaması için verilmişcesine durmadan kollarını hareket ettiriyordu.

Daha kimse birşey söylemeye fırsat bulmadan Don motoru çalıştırdı ve Travel Air ağaçların üzerinden keskin bir dönüşle havaya fırladı ve süratle yükselmeye başladı.

Aynı anda hem mutluluk hem korku duyulabilir mi? Bunu, benzeri birçok an izledi. İyileşmeyi haketmiş gibi görünen bir adamın mucizevi bir biçimde iyileştirilmesinin harikalığı ile o ikisi geri döndüklerinde rahatsız edici bazı şeylerin olacağının kesin olması. Kalabalık, sıkı bir düğüm gibi bekliyordu. Sıkı bir düğüm olan kalabalık ise düzensiz bir güruhtur; bu da hiç iyiye yorulacak bir belirti değildir. Dakikalar geçerken gözler güneşin altında umursamazca uçan uçağı izliyor ve fena birşeyler patlamaya hazırlanıyordu.

Travel Air havada sekizler çizip keskin bir dönüşle kıvrıldıktan sonra gürültülü bir uçan daire gibi yavaş yavaş çitin üzerinden geçip yere kondu. Eğer biraz aklı olsaydı müşterisin arazinin en uzak köşesinde indirdikten sonra hızla havalanıp kaçardı. Daha çok insan geliyordu; koşan bir hanım tarafından itilen bir tekerlekli sandalye daha.

Don ise, uçağı kalabalığa doğru sürdü, pervane ters yöne baksın diye olduğu yerde döndürdü ve motoru durdurdu. Herkes kokpite üşüştü ve bir an, ikisine ulaşabilmek için gövdeyi kaplayan bezi parçalayacaklarını sandım.

Korkaklık mıydı? Bilmiyorum. Uçağıma yürüdüm, benzini pompalayıp kontağı açtım ve motoru çalıştırmak için pervaneyi çevirdim. Sonra da kokpite atlayıp Fleet'i rüzgâra doğru çevirdim ve havalandım. En son Donald Shimoda'yı çevresi yığınla insan tarafından sarılı olarak kokpitinin kenarına oturmuş olarak gördüm.

Önce Doğuyà, sonra Günedoğuya yöneldim ve bir süre sonra gölge için ağaçları ve içmek için bir deresi olan ilk araziye geceyi geçirmek üzere indim. Herhangi bir kasabaya çok uzaktı.

6

Bugüne kadar üzerime çöreklenen o şeyin ne olduğunu hiç anlayamadım. Öyle uğursuz bir duygu ki, beni Donald Shimoda gibi değişik ve ilginç bir adamdan bile kaçırttı. Eğer bu uğursuzluktan kurtulamayacaksam, Mesih'in Kendisi bile orada kalmamı sağlayamaz.

İndiğim toprak parçası sessizdi; gökyüzünü bütün açıklığıyla gören sakin ve geniş bir çayırdı. Tüm duyabildiğim -o da dikkat edince- küçük bir derenin sesiydi. Yine yalnızlık. İnsan yalnızlığa alışabilir, ama bir gün için ara ver, herşeye baştan başlaman gerekir.

"Tamam, bir süre için eğlenceliydi" dedim, çayıra yüksek sesle. "Eğlenceliydi ve belki de o heriften öğreneceğim çok şey vardı. Mutlu olduklarında bile kalabalıktan sıkılıyorum... çünkü ürktükleri anda birisini ya çarmıha gerecekler ya da tapacaklar. Kusura bakmayın ama bu çok fazla!"

Bunu söyler söylemez takılıp kaldım. Söylediğim sözler tamamen Shimoda'nın olabilirdi. Neden orada kalmıştı? Ben kaçma isteği duymuştum ve kesinlikle de bir Mesih değildim.

Yanılsamalar. Yanılsamalar'la ne demek istiyordu? Bu söylediği ya da yaptığı her şeyden daha önemliydi. "Hepsi yanılsama!" dediğinde bu düşünceyi kafamın içine gömmek istercesine hiddetliydi. Pekalâ bir

sorundu bu ve bana bir katkısı olmasını istememe rağmen hâlâ ne anlama geldiğini bilemiyordum.

Bir süre sonra ateş yakıp, üç gün önceden artan soya fasülyeli et, tel şehriye ve iki sosisi güzelce kaynatarak bir çeşit gulaş yaptım. Alet torbası yiyecek kutusunun yanına atılmış duruyordu. Hiç bir nedeni olmaksızın dokuz-onaltılığı alıp baktım; iyice sildikten sonra gulaşı karıştırdım.

Çevrede seyreden kimse olmadığı için eğlence olsun diye, onun yaptığı gibi anahtarı havada tutmaya çalıştım. Yukarı doğru fırlattım ve yükselmesi durup da düşmeye başladığı sırada gözlerimi kırptım. Böylece yarım saniye için havada duruyormuş gibi oldu. Ama hemen sonra ya yere ya da dizime düştüğünde o etki yok oluyordu. Fakat anathar aynı anahtardı... Nasıl yapabiliyordu?

Eğer hepsi yanılsamaysa Bay Shimoda, gerçek olan nedir? Eğer bu yaşam bir yanılsama ise, onu niye yaşıyoruz? Sonunda sormaktan vazgeçip, anahtarı birkaç kere daha atıp denemeyi bıraktım. Ve bırakır bırakmaz da, aniden memnun oldum. Nerede isem, orada olduğumdan ve ne biliyorsam, onu bildiğimden mutluydum; bunlar tüm varoluşu ya da birkaç yanılsamayı açıklamaya yetmese bile.

Yalnız kaldığımda çokcası şarkı söylerim. "Ooo, ben ve o eski BOYA!.." diye söylemeye başladım; Fleet'in kanadına, o nesneye karşı gerçek sevgiyi duyarak tempo tuttum (unutmayın, çevrede işitebilecek kimse yoktu.), "Dolanırız gökyüzünde... Takılırız otlaklara birimiz pes edinceye..." Müzik ve sözleri söylerken kendim yaratıyordum. "Buna pes etmek denmez, Boya... Dostça tartışmamızı bozmadığın SÜRECE... Sonra da ben seni dolarım paraşüt İPİNE... Ve uçar gideriz... UÇAR GİDERİZ..."

Havama girdim mi ve keyfim de yerindeyse dizelerin sonu gelmez; nasıl olsa kafiyelere aldırdığım yok. Mesih sorunlarını düşünmeyi bırakmıştım. Onun kim olduğunu ve ne anlatmaya çalıştığını bir türlü çözemiyordum; ben de uğraşmayı bıraktım. Sanırım beni mutlu kılan buydu.

Ateş saat ona kadar yanmayı sürdürdü, tabii benim şarkım da.

"Her nerede isen, Donald Shimoda," dedim, battaniyemi kanadın altına yayarken, "Sana mutlu bir yaşam ve kalabalıktan arınmışlık dilerim.

Eğer istediğin buysa. Hayır, geri alıyorum. Sana, bulmak istediğin her neyse onu bulmanı dilerim, sevgili yalnız mesih."

Gömleğimi çıkardığım sırada Don'ın elkitabı cebimden düştü. Bende açılan sayfayı okudum.

Senin gerçek aileni
kenetleyen bağ, kanbağ
değil, birbirinizin yaşantısına
duyduğunuz saygı ve
mutluluktur.

Bir ailenin üyeleri
çok seyrek olarak
aynı çatı altında
büyürler.

Bunu kendime nasıl... anlayamadım. Ama, kendi düşüncemin yerini bir kitabın almasına asla izin vermemeye karar verdim. Battaniyeye sarınıp yattım. Gökyüzünün ve belki yanılsama olsalar da çok güzel olan birkaç bin yıldızın altında ılık ve düşsüz olarak bir ampül gibi söndüm.

Uyandığımda tan yeri ağarıyordu; gül rengi ışıklar ve altın sarısı gölgelerle. Uyanma nedenim ışık değildi; birşey nazikçe başıma dokunuyordu. Başımın ucunda bir ot gövdesi diye düşündüm. İkinci değişinde, bir böcek olduğunu düşündüm ve elimi şiddetle üzerine indirdiğim anda neredeyse elim kırılıyordu... Dokuz-onaltılık bir somun anahtarı elle vurmak için fazlasıyla sert bir demir yığını olduğundan hemen uyandım. Anahtar vuruşumun etkisiyle goşişman eklemine çarparak sekti ve bir an otların arasına gömüldükten sonra tekrar havaya yükseldi. Ben, uykum iyice dağılarak seyrederken, yavaşça yere indi ve orada hareketsiz kaldı. Onu yerden almayı düşündüğümde, yine o bidiğim ve sevdiğim dokuz-onaltılıktı: bütün ağırlığıyla, o gıcık somun ve cıvatalara gözü dönmüşcesine tutkun olarak.

"Cehennemin dibine!"

Hiçbir zaman cehennem ya da lanet demem çocukluğumdan kal-

ma bir ego kalıntısı. Kafam gerçekten karışmıştı ve söyleyecek birşey de yoktu. Somun anahtarıma neler oluyordu? Donald Shimoda en azından altmış mil uzakta bir yerdeydi. Aleti elimde tarttım, inceledim, dengeledim; sanki gözleri önünde dönen bir tekerleği anlayamayan tarih öncesi bir maymun gibiydim. Basit bir nedeni olmalıydı...

Canım sıkılmış olarak sonunda vazgeçip aleti torbasına koydum ve tava ekmeğimi yapmak için ateşi yaktım. Hiçbir yere gitmek için acelem yoktu. Canım isterse bütün günü burada geçirebilirdim.

Sıra, tavada yeterince kabaran ekmeği çevirmeye geldiğinde, gökyüzünde Batı yönünden gelen bir ses duydum.

Sesin kaynağı Shimoda'nın uçağına ait olamazdı. Çünkü hiç kimse beni, Ortabatının milyonlarca tarlası arasından bu tarlaya kadar izleyemezdi, ama o olduğunu biliyordum. Hem ekmeğe, hem gökyüzüne bakarak ıslık çalmaya başladım. Bu arada, yere indiğinde söyleyecek çok sakin birşey arıyordum.

Gelen Travel Air'dı. Fleet'in hemen hemen üzerinden geçti, hava atarcasına sert bir dönüş yaptı ve alçalarak normal bir Travel Air gibi saatte 60 mil hızla yere kondu. Yanıma kadar gelip kontağı kapadı. Hiçbir şey demedim. elimi salladım ama tek söz söylemedim. Islık çalmayı kestim.

Kokpitten inip ateşe doğru yürüdü. "Selam Richard."

"Geciktim." dedim. "Tava ekmeğini hemen hemen yaktım."

"Afedersin."

Eline, bir maşrapa dere suyu ile üzerine bir parça margarin koyduğum ekmeğin bulunduğu teneke tabağı tutuşturdum.

"Nasıl gitti?" diye sordum.

"İyi gitti" dedi, ani bir yarım gülümsemeyle. "Canımı zor kurtardım."

"Tahmin etmiştim."

Bir süre sessizce ekmeği yedi. "Biliyor musun," dedi sonunda, yemeğini göstererek, "Gerçeken çok berbat birşey."

"Kimse tava ekmeğimi yemek zorundasın demiyor." dedim bozuk atarak. "Neden herkes tava ekmeğimden nefret ediyor? KİMSE TAVA EKMEĞİMİ BEĞENMİYOR! Bunun nedeni nedir ey Yüce Usta?"

"Şeyy," diye sırıttı, "Şu anda Tanrı olarak konuştuğuma göre, diyebilirim ki, sen güzel olduğuna inandığın için sana lezzetli geliyor.

Şimdi inandığın şeye çok fazla inanmamayı dene... şey gibi... sel baskınından sonra... bir un değirmenindeki... ateş gibi, ne dersin? Sanırım içine kasten ot koydun."

"Afedersin, her nasılsa kolumdan düştü. Fakat, ot ile yanık kısmı dışında ekmeğin kendisi, yani sırf ekmeğin ta kendisi, sence...?"

"Berbat." diyerek verdiğim ekmeği bir lokma ısırılmış olarak geri verdi. "Açlıktan ölmeyi tercih ederim. Hâlâ şeftali var mı?"

"Kutuda."

Bu tarlada, beni nasıl bulmuştu acaba? Dokuz metre genişliğindeki kanat açıklığı, on bin millik bu çiftlik otlakları üzerinde kolay bir hedef değildir, özellikle de insanın gözüne güneş ışığı gelirken. Ama sormamaya yemin ettim. Söylemek isterse söylerdi.

"Beni nasıl buldun?" dedim. "Her yere inmiş olabilirdim."

Şeftali konservesini açtı ve bir bıçakla yemeğe başladı... kolay bir numara değil.

"Benzer, benzeri çeker" diye bir şeftali dilimini kaçırarak mırıldandı.

"Oo?"

"Kozmik yasa."

"Oo"

Ekmeğimi bitirip, tavayı dere kumuyla ovdum. Ekmek gayet güzeldi.

"Açıklamanda bir sakınca yoksa, senin saygın yapınla benim ne gibi bir benzerliğim olduğunu açıklar mısın? Yoksa 'benzer' demekle, uçakların birbirine benzemesi gibi birşey mi demek istiyorsun?"

"Biz, mucizeyle uğraşanlar birlik olmalıyız" dedi. Söyleyiş biçiminden sözleri, hem şefkatli hem de korkutucuydu.

"Şey... Don, son ifadeni ele alırsak mı? Biz mucizeyle uğraşanlar, diyerek ne demek istediğini söyler misin acaba?"

"Alet torbasının üzerindeki dokuz-onaltılığın konumundan bu sabah eski somun anahtarı uçurma oyununu denediğini söyleyebilirim. Yanılmıyorsam söyle."

"Hiçbir şey denemiyordum! Ben uyandığımda o şey de kendiliğinden uyanmıştı!"

"Oo, demek kendiliğinden." Bana gülüyordu.

"EVET, KENDİLİĞİNDEN!"

"Richard, mucizeyle uğraşmaktan da ekmek yapmaktan anladığın kadar anlıyorsun."

Buna yanıt vermedim. Battaniyemin üzerinde olabildiğimce sessiz durarak sakinleşmeye çalıştım. Eğer söyleyecek birşeyi varsa, keyfi ne zaman isterse söyleyebilirdi.

"Bazılarımız bu şeyleri bilinçaltlarıyla öğrenmeye başlarlar. Uyanık zihnimiz bunu kabul etmediği için mucizelerimizi uykuda gerçekleştiririz." Gökyüzüne ve günün ilk küçük bulutlarına baktı. "Sabırsız olma Richard. Hepimiz daha çok öğrenmek yolundayız. Şimdi, bu öğreti sana daha çabuk gelecek ve daha sen kendin farkına varmadan bilge ve yaşlı bir ruhsal maestro oluvereceksin."

"Farkına varmadan önceyle neyi kastediyorsun? Farkına varmak, bilmek istemiyorum! Hiçbir şey bilmek istemiyorum!"

"Hiçbir şey bilmek istemiyorsun."

"Aslında dünyanın neden olduğunu, ne olduğunu, niçin burada yaşadığımı ve sonra nereye gideceğimi bilmek istiyorum... Şunu bilmek istiyorum: Dilediğim zaman uçaksız nasıl uçabileceğimi de bilmek istyorum."

"Özür dilerim."

"Niye özür diliyorsun?"

"Böyle olmaz. Bu dünyanın ne olduğunu, nasıl çalıştığını öğrendiğin anda otomatik olarak mucizeler gösterirsin, daha doğrusu mucize dedikleri şeyleri. Gerçekte hiçbir şey mucizevi değildir. Sihirbazın bildiğini öğrenirsen, o artık sihir değildir." Bakışlarını gökyüzünden çevirdi. "Sen de herkes gibisin. Bu şeyi zaten biliyorsun; yalnızca henüz bildiğinin farkında değilsin."

"Anımsıyorum," dedim, "Bu şeyi öğrenmek isteyip istemediğimi sorduğunu anımsamıyorum; bu her ne ise, sana ömür boyu kalabalık ve sefalet getiren şeyi. Aklımdan silinmiş gibi." Bu sözleri söyler söylemez, daha sonra anımsayacağımı söyleyeceğini ve bu konuda haklı da olacağını biliyordum.

Un torbasını başının altına yastık yaparak çimenlerin üzerine uzandı. "Bak, kalabalığı kafana takmazsın. Eğer istemezsen sana dokunamazlar. Sen bir sihirsin, Unutma; FUUF! —Görünmez olup kapıların içinden geçebilirsin."

"Troy'da kalabalık seni alıkoydu, değil mi?"

"Beni alıkoymalarını istemediğimi söyledim mi? Buna izin verdim, çünkü hoşuma gitti. Hepimizde acemi, amatör bir yan vardır, yoksa asla birer usta olamazdık."

"Ama istifa etmedin mi? Öyle olduğunu okumamışmıydım?"

"Olayların gidişinden, Bir— ve— Tek Tam— Gün Mesih olma yoluna girmiştim; böyle bir mesleği bırakırım. Fakat, bir sürü yaşam sürecinden geçerek öğrendiklerimi unutamam ya?"

Gözlerimi kapayıp bir saman çöpünü dişlemeye başladım. "Bak Donald, bana ne anlatmaya çalışıyorsun? Neden doğrudan diyeceğini deyip, neler olup bittiğini söylemiyorsun?"

Uzunca bir süre sessizlik olduktan sonra, "Belki de sen bana söylemelisin. Ne demeye çalıştığımı sen bana söyle ve eğer bir yanlışın olursa ben düzelteyim."

Bir dakika kadar düşündükten sonra onu şaşırtmaya karar verdim. "Pekalâ, ben anlatayım." Konuşmam çok akıcı olmadığı durumda ne kadar bekleyebileceğini ölçmek için bir süre sustum. Güneş ısıtacak kadar yükselmişti ve göremediğimiz bir tarlada çiftçinin bir pazar günü dizel traktörü ile mısır ekiyordu.

"Pekalâ, ben anlatayım. Herşeyden önce Ferris'deki otlağa inmen bir raslantı değildi, doğru değil mi?"

Büyüyen otlar kadar sessizdi.

"İkinci olarak da, ikimizin arasında, benim unutmuş olduğum ama senin unutmadığın gizemli bir anlaşma var."

Esen hafif rüzgârın etkisiyle uzaktan gelen traktör sesi bir yükselip, bir alçalıyordu.

Dinlemekte olduğu bölümün uydurma olmadığı kanısındaydı. Gerçek bir öykü yaratıyordum.

"Bundan üç ya da dört bin yıl önce tanıştığımızı söyleyeceğim; ya bir gün fazla, ya bir gün eksik. Aynı tür serüvenleri seviyoruz, büyük olasılıkla aynı tür yıkıcılardan nefret ediyoruz ve hemen hemen aynı zevki alarak, yaklaşık aynı hızda öğreniyoruz. Senin belleğin daha güçlü. Tekrar karşılaşmamız senin dediğin gibi 'benzerin benzeri çekmesinin' bir ifadesi."

Yeni bir saman çöpü aldım. "Nasıl gidiyorum?"

"Bir süre için bunun çok uzayacağını düşündüm." dedi, "Nitekim uzayacak da; ama küçük de olsa bu kez başarma şansının olduğunu düşünüyorum. Devam et."

"Bir de şu var ki, konuşmaya devam etmek zorunda değilim, çünkü sen zaten insanların ne bildiklerini biliyorsun. Ama eğer bunları söylememiş olsaydım, neyi bildiğimi sandığımı bilemeyecektin ve bu gerçekleşmeden de öğrenmem gerekenlerin hiç birini öğrenemem." Saman çöpünü bıraktım. "Seni ilgilendiren ne var Don? Niye benim gibi insanlarla uğraşıyorsun? Birisi senin kadar ilerlediğinde tüm mucizevi güçleri ve yandaş yeteneklerini elde eder. Senin bana gereksinimin yok, bu dünyaya ait hiçbir şeye gereksinimin yok."

"Doğru" dedim. "Sonuçta, dünyada tek kalan şey sıkıntı... Bu dünyadaki hiçbir şeyin seni rahatsız edemeyeceğini bildiğin zaman serüven de olmaz. Senin bütün sorunun sorunsuz olman!"

Bu konuşmamın bir harika olduğunu düşündüm.

"Burada atladın," dedi. "Bana neden istifa ettiğimi söyle... neden Mesihlik görevimi bıraktığımı biliyor musun?"

"Kalabalık, demiştin. Herkes istedikleri mucizeleri onlar için yapmanı istiyordu."

"Evet, ama bu ikincil neden. Kalabalık fobisi senin sorunun, benim değil. Beni yıpratan kalabalık değil, ne anlatmak için geldiğimi hiç umursamayan kalabalık. New York'tan Londra'ya kadar okyanusun üzerinde yürüyebilirsin ya da sonsuza kadar altın sikkeler üretebilirsin ama yine de ilgilerini çekemezsin, anlatabiliyor muyum?"

Bunu söylerken, hâlâ canlı bir adamın olabileceğinden çok daha yalnız görünüyordu. Ne yiyeceğe, ne barınağa, ne paraya, ne de üne gereksinimi vardı. Bildiklerini anlatma isteğiyle yanıp tutuşmasına karşın, kimse pek kulak asmıyordu.

Ağlamaması için kaşlarımı çattım. "Eh, bunu sen istedin" dedim. "Eğer mutluluğun başkalarının ne yaptığına bağlıysa, sanırım senin de sorunun var."

Sanki ona bir somun anahtarıyla vurmuşum gibi hızla başını kaldırdı; gözleri alev alevdi. Bu herifi kendime düşman etmenin hiç de akıllıca olmayacağını düşündüm. Üzerine yıldırım düşen birisi çabuk kızarır.

Yine o yarım saniyelik gülümsemesiyle gülümsedi. "Biliyor musun Richard?" dedi ağır ağır. "Hak-lı-sın!"

Söylediklerim yüzünden yine sessizleşti, hemen hemen transa girdi. Bense ilgilenmeyerek, saatlerce nasıl tanıştığımız, ne öğrenmemiz gerektiği üzerine konuştum. Düşünceler kafamdan sabahın kuyrukluyıldızları, günışığının göktaşları gibi fırlıyordu. Don, çimenlerin üzerinde hiç kıpırdamadan ve tek sözcük söylemeden yatıyordu. Öğlen olduğunda evrenle ve içindeki herşeyle ilgili görüşlerimi anlatmayı bitirdim.

"... kendimi daha yeni başlıyor gibi hissediyorum Don, söyleyecek o kadar çok şey var ki? Bütün bunları nasıl biliyorum? Nasıl oluyor bu?"

Yanıt vermedi.

"Kendi soruma yanıt vermemi bekliyorsan, açık söylemeliyim ki bilmiyorum. Daha önce hiç denemediğim halde, şimdi bütün bunları nasıl söyleyebiliyorum? Ne oldu bana?"

Yanıt yok.

"Don? Lütfen konuş şimdi."

Tek söz söylemedi. Yaşamın tüm manzarasını ona açıklamıştım. Oysa mesihim, tün duymak istediği, mutluluğuyla ilgil olarak raslantı sonucu söylediğim sözcükde imişcesine, derin bir uykuya dalmıştı.

7

Çarşamba sabahı; saat altı; uyanık değilim ve GÜMBÜR!! Aniden çok güçlü bir patlama kadar şiddetli, yeri göğü sarsan bir senfoni başladı. Aynı anda binlerce sesin yükseldiği bir koro devreye girdi; sözcükler Latince. Kemanlar, timpaniler ve borular cam çatlatacak nitelikte. Yer sarsıldı. Fleet tekerlekleri üzerinde sallandı ve uçağın kanadının altından tüyleri 400 volt alıp da ünlem işaretine dönmüş bir kedi gibi fırladım.

Gökyüzü yeni doğan güneşle kor rengiydi. Bulutlar parlak renklerin arasında capcanlıydı. Ama hepsi bu inanılmaz gürültünün etkisiyle birbirine karışıyordu.

"KES! KES! DURDUR ŞU MÜZİĞİ, DURDUR!!"

Shinoda avazının çıktığı kadar bağırıyordu, sesini gürültünün arasından duyabiliyordum. Patırtı bir anda kesildi, yankıları yavaş yavaş siliniyordu. Sonra yumuşak kutsal bir şarkıya dönüştü, meltem kadar sakin, düşte Beethoven gibi.

Don etkilenmemişti. "BAK, KES DEDİM!!"

Müzik kesildi.

"Öff!" dedi.

Ona yalnızca baktım.

"Her şeyin bir yeri ve zamanı var değil mi?" dedi.

"Eh, yeri ve zamanı, şey... "

"İnsanın zihninin kendi özerkliğinde biraz göksel bir müzik iyi gider, belki bazı özel durumlarda; ama sabahın köründe ve bu kadar yüksek? Niye yaptın?"

"Ben mi niye yaptım? Don, ben uyuyordum... ne demek istiyorsun, ne yaptım ki?"

Başını salladı, çaresizce omuzlarını silkti ve homurdanıp kanadın altındaki uyku tulumuna gitti.

Elkitabı çimenlerin üzerinde düşmüş olduğu yerde ters dönmüş duruyordu. dikkatle çevirip okudum.

Sınırlarını
tartış,
çünkü onlar
kesinlikle
senindir.

Mesihler hakkında anlayamadığım çok şey vardı.

8

Pazartesi günü Hammond, Wisconsin'de birkaç müşteri uçurduktan sonra paydos edip akşam yemeği için kasabaya inmiş, geri dönüyorduk.

"Don, sana bu yaşamın ilginç ya da sıkıcı veya nasıl istersek öyle olacağını belirtmek istiyorum. Ancak zihnimin en açık olduğu zamanlarda bile, en basitinden neden burada olduğumuzu açıklayamıyorum. Bana bunun hakkında birşey söylesene."

Hurdavatçı dükkanının (kapalıydı) ve sinemanın (açıktı: Butch Cassidy and the Sundance Kid) önünden geçtik. Yanıt vereceğine, yaya kaldırımında durup döndü.

"Paran var değil mi?"

"Çok. Ne oldu?"

"Filmi seyredelim." dedi. "Sen ısmarla."

"Bilemiyorum Don. Sen gir, ben de uçakların başına döneyim. Onları uzun süre yalnız bırakmak istemiyorum." Bir sinema filmi neden bu kadar önemliydi ki?

"Uçakların birşeyi yok. Hadi filme girelim."

"Ama başlamış."

"Biz de geç gireriz."

Biletini alıyordu bile. Peşinden karanlığın içine daldım. Salonun arkalarında bir yere oturduk. Hafif ışıkta bizden başka elli kişi daha

olduğunu görebiliyordum.

Bir süre sonra neden geldiğimizi düşünmeyi bırakıp konuyu izlemeye başladım. Herşey bir yana, Sundance benim için bir klasikti; bu üçüncü seyredişim oluyordu. Her iyi filmde olduğu gibi zaman usneyip uzadı. Filmi bir süre teknik nedenlerle izledim... her sahnenin nasıl düzenlenip bir sonrakine eklendiğini, neden bu sahnenin şimdi olup da sonra olmadığını falan. Sonradan kendimi konuya kaptırıp seyretmeye koyuldum.

Filmin sonuna doğru, Butch ve Sundance'in bütün Bolivya ordusu tarafından sarıldığı sahnede Shimoda omzuma dokundu. Bir yandan filme bakarken, her ne söyleyecekse filmden sonra söylesin diye dileyerek ona doğru eğildim.

"Richard?"

"Evet."

"Neden buradasın?"

"Çünkü güzel bir film, Don. Susss." Butch ve Sundance kan revan içinde neden Avusturalya'ya gitmeleri gerektiğini konuşuyorlardı.

"Neden güzel?" dedi.

"Eğlenceli. Susss. Sonra anlatırım."

"Aç gözlerini. Uyan. Hepsi yanılsama."

Usanmıştım. "Donald, yalnızca birkaç dakikası kaldı,

sonra istediğin kadar konuşuruz. Ama şimdi bırak da seyredeyim, tamam mı?"

Vurgulayarak, dramatik biçimde fısıldadı. "Richard, neden buradasın?"

"Bak, buradayım çünkü sen gelmemi istedin!" Arkamı dönüp, sonunu seyretmeye çalıştım.

"Gelmek zorunda değildin. Hayır, teşekkür ederim diyebilirdim."

"FİLMİ BEĞENİYORUM..." Önde oturan adam dönüp bana baktı. "Filmi beğeniyorum Don, bir sakıncası mı var?"

"Kesinlikle yok." dedi ve film bitinceye kadar da tek söz söylemedi.

Kullanılmış traktörlerin sergilendiği arazi parçasının yanından geçip karanlığın içine doğru, uçakların bulunduğu yere doğru ilerliyorduk. Çok geçmeden yağmur yağacaktı.

Sinemadaki garip davranışını düşündüm.

"Her yaptığının bir nedeni var, değil mi Don?"

"Bazanları."

"Film niye? Neden birdenbire Sundance'i seyretmek istedin?"

"Bir soru sordun."

"Evet. Bir yanıtın var mı?"

Rahatsızlık verecek derecede uzun bir sessizlik oldu. "Senin sorun Richard, zihninin en açık olduğu zamanlarda bile neden burada olduğumuzu açıklayamamandı."

Anımsadım. "Ve film yanıtımdı."

"Evet."

"Vay."

"Anlamıyorsun." dedi.

"Hayır."

"İyi bir filmdi" dedi "Ama dünyanın en iyi filmi bile sonuçta bir yanılsama; öyle mi değil mi? Hatta görüntüler hareket bile etmiyor, hareket ediyormuş gibi görünüyorlar. Karanlıkta düz bir ekranda hareket eder gibi değişen ışıklar değil mi?"

"Eh, öyle." Anlamaya başlıyordum.

"Diğer insanlar, başka yerlerdeki başka insanlar; yalnızca yanılsama olmasına rağmen niye filmlere gidiyorlar?"

"Şey eğlendirici olduğu için." dedim.

"Eğlence. Bu doğru. Bir."

"Eğitim için olabilir."

"İyi. Her zaman öyledir. Öğrenme iki."

"Hayal kurma, kaçış."

"O da eğlence. Bir.

"Teknik nedenlerle. Bir filmin nasıl yapıldığını görmek için."

"Öğrenme. İki."

"Sıkıntıdan kaçış için..."

"Kaçış. Söylemiştin."

"Toplumsal. Arkadaşlarla birlikte olmak için." dedim.

"Gitmek için evet ama film için bir neden değil. Her neyse o da eğlence. Bir."

Her söylediğim iki parmağından birine uyuyordu: İnsanlar filmleri ya

eğlence için, ya öğrenme için ya da her ikisi için seyrederler.

"Film bir yaşam süresi gibidir Don, doğru mu?"

"Evet."

"Pekiyi o zaman, niye bazılar kötü bir yaşam seçerler; bir korku filmi?"

"Bir korku filmine eğlenmek için gelmezler, daha kapıdan girerken bir korku filmi olduğunu bilirler." dedi.

"Ama neden?..."

"Sen korku filmlerini sever misin?"

"Hayır."

"Böyle filmlere hiç gidermisin?"

"Hayır."

"Ama birçok kişi korku filmlerini ya da boş dizileri seyretmek için dünyanın parasını harcıyor ve bunlar da bazıları için anlamsız ve sıkıcı geliyor, değil mi?..." Yanıt vermem için bekledi.

"Evet."

"Ne sen onların filmlerini seyretmek zorundasın ne de onlar seninkileri. İşte buna 'özgürlük'denir."

"Pekiyi ama niye bazıları korkmak isterler, Ya da sıkılmak?"

"Çünkü, ya bir başkasını korkuttukları için haketmiş olduklarını düşünürler ya da korkunun verdiği heyecandan hoşlanırlar; veya filmlerin sıkıcı olmak zorunda olduklarını sanırlar. Bir sürü insanın kendileri için akla uygun nedenlerden dolayı kendi filmlerinde çaresiz olduklarına inandıklarına inanabilir misin? Hayır inanamazsın."

"Hayır, inanamam." dedim.

"Bunu anlayıncaya kadar, neden bazı insanların mutsuz olduklarını merak edeceksin. Mutsuzdurlar çünkü mutsuz olmayı seçmişlerdir ve bu da hiç acaip değil Richard!"

"Hımm"

"Biz oyun oynayan, eğlenen yaratıklarız. Bizler evrenin su samurlarıyız. Biz ölemeyiz; kendimizi ekrandaki yanılsamaların incitebileceğinden daha fazla incitemeyiz. Ama incindiğimize ve bunun çok acı çektirdiğine bütün ayrıntıları ile inanabiliriz. Kendimizin kurban olduğuna inanabiliriz, öldürülen ya da öldüren. İyi ve kötü yazgı tarafından oradan oraya sürüklendiğimize inanabiliriz."

"Birçok yaşam süresine, ne diyeceksin?" diye sordum.

"Kaç film gördüm?"

"Oo."

"Bu gezegendeki yaşamla ilgili filmler, başka gezegenlerdeki yaşamla ilgili filmler; içinde uzay ve zaman olan herşey yalnızca filmdir ve yalnızca yanılsamadır." dedi. "Ama bir süre için yanılsamalarımızla birçok şey öğrenip yeterince eğlenebiliriz; yapamaz mıyız?"

"Bu film olayını daha ne kadar uzatacaksın, Don?"

"Ne kadar uzatmamı istersin? bu geceki filmi kısmen ben istedim diye seyrettim. Birçok insan yaşamlarını birarada birşeyler yapmaktan hoşlandıkları yönde seçerler. Bu geceki filmde oynayan aktörler başka filmlerde de birlikte oynadılar; önce ya da sonra olması hangisini önce gördüğüme bağlıdır; ya da istersen ikisini de aynı anda farklı ekranlarda seyredebilirsin. Bu filmlere bilet alırız; bedelini ödemekle o uzayın ve o zamanın gerçekliğine inanmayı kabul ederiz... İkisi de doğru değil, ama fiyatını ödemeyen kimse bu gezegenin üzerinde beliremez; ya da hiçbir uzay-zaman sisteminde."

"Uzay-zaman içinde hiç yaşam sürmemiş kimseler de var mı?"

"Sinemaya hiç gitmemiş olanlar da var mı?"

"Anlıyorum. Öğrenimlerini farklı biçimlerde yapıyorlar, öyle mi?"

"Doğru bildin" dedi, benden memnun kalarak. "Uzay-zaman oldukça ilkel bir okuldur. Ama birçok kimse sıkıcı olsa da yanılsamalarla kalmak ister. Işıkların erken yakılmasını istemezler."

"Bu filmleri kim yazıyor Don?"

"Ne garip değil mi; bir başkası yerine kendimize sorduğumuzda ne çok şey bildiğimizi görmek? Bu filmleri kim yazıyor Richard?"

"Biz yazıyoruz." dedim.

"Kim oynuyor?"

"Biz."

"Kameramanı kim; makinist, sinema sahibi, yer gösterici, dağıtımcı kimler? Bütün bu olanları kimler seyreder? Canı istediği anda filmin ortasında kim çıkmakta özgürdür; kim keyfine göre kurguyu değiştirebilir? Kim aynı filme arka arkaya seyretmekte serbesttir?"

"Dur, tahmin edeyim" dedim. "Canı isteyen herkes?"

"Bu filmleri kim yazıyor Don?"

"Filmlerin çok tutulması bu nedenle mi? Yani içgüdüsel olarak kendi yaşantılarımıza paralel olduklarını bildiğimiz için mi?"

Olabilir de, olmayabilir de. Pek bir önemi de yok, öyle değil mi? Oynatıcı nedir?"

"Zihin" dedim. "Hayır, hayalgücü. Ne dersen de hayalgücümüzdür."

"Film nedir?" diye sordu.

"Sıkıştırdın beni."

"Hayalgücümüzün kullanımına vereceğimiz herşey mi?"

"Belki, Don."

"Bir film makarasını eline alabilirsin," dedi, "tamamlanmış ve bitmiş olarak. Başlangıcı, ortası, sonu da aynı anda oradadır, saniyenin aynı milyonda birinde. Film içerdiği zamanın ötesinde de var olacaktır ve eğer filmin ne olduğunu biliyorsan, genellikle daha sinemaya girmeden önce neler olacağını biliyorsundur: savaşlar, heyecan, kazananlarla kaybedenler, romantizm, yıkım; hepsinin orada olacağını bilirsin. Ama kendini konuya kaptırıp gitmek için, tadını tümüyle çıkarmak için, oynatıcıya takıp merceğin önünden an be an geçirmeniz gerekir... Her yanılsamanın denenmesi için mekân ve zamana gerek vardır. Böylece paranı ödeyip biletini alır ve yerine otursun. Sinemanın dışında olanları unutursun ve film senin için başlar."

"Kimse gerçekten zarar görmez değil mi? Hepsi salça kandır."

"Yoo, gerçekten kandır," dedi. "Ama gerçek yaşantımızdaki etkisi bakımından salça da olabilir..."

"Ya gerçeklik?"

"Gerçeklik ise saltık biçimde umursamazdır, Richard. Bir anne, çocuğu oynarken hangi rolde olduğuna aldırmaz; birgün kötüyü birgün iyiyi oynar. Olan bile yanılsamalarımız ve oyunlarımızdan habersizdir. O yalnızca kendini ve bizi de kendi gibi kusursuz ve tamamlanmış olarak bilir."

"Kusursuz ve tamamlanmış olmak isteyip istemediğimden emin değilim. Sıkıntıdan söz et..."

"Gökyüzüne bak," dedi. Konu o kadar ani değişmişti ki, başımı kaldırdım. Çok yükseklerde, ayın ilk ışıklarının kenarlarını parlattığı dağılmakta olan bir sirus kümesi vardı.

"Hoş bir gökyüzü" dedim.

"Kusursuz bir gökyüzü mü?"

"Eh, her zaman kusursuzdur, Don."

"Bana, her saniye değişmesine rağmen bu gökyüzünün her zaman kusursuz olduğunu mu söylüyorsun?"

"Heey, amma zekiyim. Evet!"

"Deniz de her zaman kusursuz bir deniz ve her an değişiyor." dedi. "Eğer kusursuzluk durağanlıksa, o zaman cennet bir bataklık! Ama Olan, beceriksiz bir bataklık bekçisi olamaz."

"Beceriksiz bir bataklık bekçisi değildir" diye düzelttim gereksiz yere. "Kusursuz ve her an değişmekte. Evet, bunu tuttum."

"Eğer zaman kavramı üzerinde duracaksan, sen çok önceden bunun farkındaydın."

Yürürken ona döndüm, "Don, bir tek bu boyutta bulunmak canını sıkmıyor mu?"

"Oo; bir tek bu boyutta mı bulunuyorum?" dedi. "Sen de mi?"

"Neden her söylediğim yanlış oluyor?"

"Her söylediğin yanlış mı" dedi.

"Sanırım yanlış meslek seçtim."

"Belki emlâk komisyonculuğu?"

"Komisyonculuk ya da sigortacılık."

"Doğrusunu söylemek gerekirse emlâk komisyonculuğunda gelecek var."

"Pekalâ, özür dilerim." dedim. "Gelecek istemiyorum. Ne de geçmiş. Kısa bir süre sonra Yanılsamalar Dünyasının yaşlı cici bir Usta'sı olacağım. Gelecek hafta olabilir mi?"

"Eh Richard, umarım o kadar uzun sürmez!"

Yüzüne dikkatle baktım ama gülümsemiyordu.

9

Günler birbirine karıştı. Her zamanki gibi uçuyorduk ama ben yaz mevsimini kasaba adları ya da müşterilerden kazandığımız para olarak ele almayı bırakmıştım. Yazı, öğrendiğim şeylere, uçuştan sonra yaptığımız konuşmalara ve de sonunda mucize olmadıklarını anladığım zamana kadar ve şimdi meydana gelen mucizelere göre değerlendiriyordum.

Bir keresinde elkitabı şöyle demişti bana,

Evreni güzel,
tam ve kusursuz
olarak düşle.
Ve bir şeyden emin ol:

Olan, onu
senin düşlediğinden
epey daha iyi
düşlemiş

10

Öğleden sonra sakin geçmişti... arada sırada birkaç olağan müşteri. Arada kalan sürede bulutları buharlaştırmayı deniyordum.

Eskiden uçuş öğretmenliği yapmıştım ve bilirim ki öğrenciler her zaman kolay şeyleri zorlaştırırlar. Bunu bilmeme rağmen, kaşlarımı öfkeyle kümülüs hedeflerime çatmış bir öğrenciydim yine. Bir kereliğine olmak üzere, uygulamadan çok eğitime gereksinim duydum. Shimoda, Fleet'in kanadı altına uzanmış uyuyor gibi yapıyordu. Hafifçe koluna vurunca gözlerini açtı.

"Yapamıyorum." dedim.

"Yapabilirsin." dedi ve yine gözlerini kapadı.

"Don, denedim! Tam birşeyler olduğunu düşünüyorum, o anda bulut daha da yoğunlaşıp daha çok büyüyor."

İçini çekip yerinden doğruldu. "Bana bir bulut seç. Lütfen kolay bir lokma olsun."

Gökyüzündeki en büyük ve güç bulutu seçtim; üç bin metre yüksekliğinde bembeyaz bir cehennem dumanı gibiydi. "Ötere, ambarın üzerindeki" dedim. "Gittikçe kararmakta olan."

Bana sessizce baktı. "Neden benden nefret ediyorsun?"

"Seni sevdiğim için böyle şeyler istiyorum Don." diye gülümsedim. "Sana meydan okunmasını seviyorsun. Eğer küçük birşey seçmemi istiyorsan..."

Yine içini çekip başını göğe kaldırdı. "Denerim. Şimdi, hangisi?"

Yukarı baktığımda, milyonlarca tonluk yağmurla yüklü o canavar bulutun yerinde biçimsiz bir delik halinde gökyüzü duruyordu.

"Ciyak." dedim sessizce.

"Yapmaya değer bir iş..." diye konuştu. "Hayır, bana duyduğun hayranlık hoşuma gitse de tüm dürüstlügümle sana şunu söylemeliyim ki, çok kolay."

Hemen üstümüzdeki küçük bir bulut kümesini işaret etti, İşte. Sıra sende. Hazır mısın? Haydi."

Oradaki seraba baktım, o da bana baktı. Gitmiş olduğunu düşündüm, üzerine ısı-ışınları gönderdim, başka bir yerde belirmesini istedim ve yavaş yavaş bir, beş, yedi dakika içinde bulut gitmişti. Diğer bulutlar biraz daha büyürken benimki yok olmuştu.

"Çok hızlı sayılmazsın değil mi?" dedi.

"Bu benim ilk denememdi! Daha yeni başlıyorum! İlk defa olanak dışı... daha doğrusu olasılık dışı olan birşeyi gerçekleştiriyorum ve senin tüm dediğin hızlı olmadığım. Yaptığım harikaydı ve bunu sen de biliyorsun."

"İlgi çekici. Ona o kadar bağlanmana rağmen yine de senin için kayboldu."

"Bağlanmak! Buluta aklıma her gelen şeyle saldırıyordum. Ateş toplarıyla, lazer ışınlarıyla, apartman büyüklüğünde elektrikli süpürgeyle..."

"Negatif bağlantılar, Richard. Bir bulutu gerçekten yaşamından silmek istiyorsan, büyük bir çalışmaya girişmene gerek yok. Gevşe ve düşüncenden sil. Bütün yapacağın bu."

Bu konuda elkitabı şöyle diyordu.

Bir bulut
neden belli bir
yönde ve belli
bir hızda uçtuğunu
bilmez,

Bir itki duyumsar...
şimdi gidilecek yer
burasıdır —diye.

Ama gökyüzü
bütün bulutların arkasındaki
nedenleri ve desenleri
bilir.
ve kendini
yeterince havalandırıp
ufukların ötesini
görebildiğinde,
sen de bileceksin.

11

Sana hiçbir dilek
verilmemiştir ki, onu
gerçekleştirecek olan
güç de birlikte
verilmemiş
olsun.

Ancak, bunu
elde etmek için
çalışman
gerekebilir.

Illinois-Indiana sınırına yakın bir yerde kasabalardan uzakta on üç dönümlük bir at sulama havuzunun yanındaki geniş bir otlağa indik. Hiç müşteri yoktu; izin günümüz diye düşündüm.

"Dinle," dedi. "Yoo, dinleme. Orada sessizce otur ve seyret. Şimdi göreceğin bir mucize değil. Atom fiziği kitabını oku... bir çocuk su üzerinde yürüyebilir."

Bana böyle dedikten sonra dönüp, sanki suyun orada olduğunu bilmiyormuş gibi, at havuzunun üzerinde kıyıdan birkaç metre uzaklaştı. Görünüşte, taştan bir gölün üzerinde yaz sıcağında beliren bir serap vardı. Yüzeyde çok rahat duruyordu. Uçuş çizmelerini tek bir dalga ya da çırpıntı ıslatmıyordu.

"İşte" dedi. "Sen de gel."

Olayı gözlerimle görmüştüm. Orada durduğuna göre olanaklıydı. ona katılmak üzere yürüdüm. Saydam mavi bir muşambanın üzerinde yürüyor gibiydim; güldüm.

"Donald, bana ne yapıyorsun?"

"Herkesin er ya da geç öğreneceği şeyi yalnızca gösteriyorum." dedi. "Sen de şimdi hazırsın."

"Ama ben..."

"Bak. Su katı da olabilir." Ayağını yere vurdu ve taşa vuran kösele sesi geldi, "sıvı da." Ayağını tekrar vurunca ikimiz de ıslandık. "Bunu anlayabildin mi? Dene."

Mucizelere nasıl da çabuk alışıyoruz! Bir dakikadan daha kısa bir süre içinde, su üstünde yürümenin olanaklı, doğal ve... ne denecekse

öyle olduğuna inanmıştım.

"Eğer su şimdi katı ise, onu nasıl içeceğiz?"

"Aynı üstünde yürüdüğümüz gibi Richard. Ne katı, ne de sıvı. Bizim için ne olacağına sen ve ben karar veririz. Suyun sıvı olmasını istiyorsan sıvı olduğunu düşün, sıvıymış gibi davran, iç onu. Eğer hava olmasını istiyorsan, havaymış gibi davran ve solu. Dene şimdi."

Belki de gelişmiş bir ruhun burada bulunmasına bağlı birşey diye düşündüm. Belki de bu gibi şeyler belli bir yarıçapın içinde olabiliyor, örneğin yarıçapı on altı metre olan bir dairenin içinde...

Su yüzeyinde diz çöküp elimi havuza daldırdım. Sıvıydı. Sonra yüzüstü yatıp yüzümü maviliğin içine soktum ve inanarak soludum. İçime ılık sıvı oksijen gibi aktı; ne tıkanma ne aksırma. Oturup sorarcasına yüzüne baktım. Aklımda ne olduğunu bilmesini bekliyordum.

"Konuş" dedi.

"Neden konuşayım ki?"

"Söylemek istediğini konuşarak anlatman daha uygun. Konuş."

"Eğer suyun üzerinde yürüyebiliyorsak, soluyup içebiliyorsak, neden aynı şeyleri toprakta da yapmayalım?"

"Evet, güzel. Şimdi göreceksin..."

Bir göl resminin üzerinde yürür gibi kıyıya yürüdü. Ama ayağı kıyıdaki kum ve otlara değer değmez batmaya başladı. Birkaç adım attıktan sonra omuzlarına kadar toprak ve ota gömülmüştü. Sanki bir anda havuz bir ada, çevresindeki topraklar da deniz oluvermişti. Bir an için çevresine kumlu toprak damlaları sıçratarak çayırda yüzdü. Sonra bir süre yüzeyde kaldıktan sonra kalktı ve üzerinde yürümeye başladı. Aniden yerin üzerinde yürüyen bir adam görmek mucizevî bir olaydı!

Havuzun kenarına kadar yürüyüp, toprağın sıvı olduğunu düşündükten sonra ayak baş parmağımla dokundum. Çimenlerin üzerinde genişleyen halkalar meydana geldi. Yer ne kadar derindi acaba? Altmış santim diye düşündüm ve altmış santimdi. Ben de girdim.

Kendimden emin olarak kıyıya bastım ve birden başıma kadar gömüldüm. Yeraltı karanlık ve ürkütücüydü. Katı suya ulaşıp havuzun kenarına tutunmak için soluğumu tutup yüzeye doğru çabaladım.

Çimenlerin üzerine oturmuş gülüyordu.

"Çok takdire şayan bir öğrencisin, bunu biliyor muydun?"

"Ben bir öğrenci değilim! Çıkart beni buradan!"

"Kendin çık."

Debelenmeyi bıraktım. Katı olarak görürsem hemen çıkardım. Katı olarak gördüm... ve çıktım. Üstün başım toz toprak içindeydi.

"Bunları yapınca bayağı kirleniyorsun, ahbap!"

Kendi mavi gömleği ve kotunda tek bir çöp ya da leke yoktu.

"Öööff!" Saçımdaki ve kulağımdaki pisliği silktim. Sonunda cüzdanımı çimenlerin üzerine bıraktım ve sıvı suya girip geleneksel ıslak biçimde kendimi temizledim.

"Temizlenmek için bundan daha iyi bir yol biliyorum."

"Evet, daha hızlı bir yolunu biliyorum."

"Eminim vardır. Sen yalnız orada otur ve gül. Çözmeyi de bana bırak."

"Oldu."

Üzerimden sular damlayarak Fleet'in yanına gittim ve üstümdekileri değişip ıslak olanları kurumaları için kanat tellerine astım.

"Richard, bugün ne yaptığını unutma. 'Bildiğimiz' dönemi unutup, onların bir zamanlar düş ve eski mucizeler olduğu kanısına kapılmak kolaydır. İyi olan hiçbir şey mucize, hoş olan hiçbir şey düş değildir."

"Dünyanın bir düş olduğunu söylüyorsun, ve kimi zaman da çok hoş oluyor: Güneşin batışı. Bulutlar. Gökyüzü."

"Hayır. Düş olan imgedir. Güzellik gerçektir. Aradaki farkı görebiliyor musun?"

Aşağı yukarı anlayarak başımı salladım. Daha sonra elkitabına bir göz attım,

Dünya senin alıştırma
kitabındır; üzerinde
işlemlerini yaparsın.
Gerçek değildir,
ama eğer istersen
orada da gerçekliği ifade
edebilirsin.

Aynı zamanda
saçma şeyleri, yalanları da
yazabilirsin,
ya da sayfaları
parçalayabilirsin.

12

Esas günah,
Olan'ı sınırlamaktır.

Yapma

İki sağanak arasında ılık bir öğleden sonraydı. Biz kasabadan çıkarken kaldırımlar ıslaktı.

"Duvardan da geçebilirsin, değil mi Don?"

"Hayır."

"Birşeye hayır dediğin zaman onun evet olduğunu biliyorum. Bu da soruyu soruş biçimimi beğenmediğini gösteriyor."

"Gerçekten çok dikkatliyiz, değil mi?" dedi.

"Sorun geçmekte mi yoksa duvarlarda mı?"

"E[illegible]t ve daha da beteri. Sorundaki ifadeye göre ben belli bir sınırlı mekân-zamanda geçiyorum. Bugün benimle ilgili varsayımlarını kabul edecek durumda değilim."

Ka[illegible]arımı çattım. Ne sorduğumu biliyordum. Vereceği basit bir yanıtla, bu şeyleri nasıl yaptığını araştırmaya koyulmamı sağlasa ne olurdu?

"Bu da düşünürken kusursuz olmana yardımcı olmak için benim

yöntemim." dedi yumuşak bir sesle.

"Pekalâ. Duvardan geçiyormuş gibi görünmeyi sağlıyorsun, eğer istersen. Bu soru daha mı iyi?"

"Evet, daha iyi. Ama daha doğrusunu söylemek gerekirse..."

"Dur, söyleme. Ne demek istediğimi nasıl söyleyebileceğimi biliyorum. İşte sorum. Bu uzay-zamanın bölünmez sürekliliği içinde 'bedenin' olarak ifade edilen, varlığının sınırlanmış bir duyumu olan yanılsamayı, 'duvar' denen madde engeli yanılsamasının içinden nasıl hareket ettirebiliyorsun?"

"Bravo!" dedi. "Soruyu doğru düzgün sorduğun zaman yanıtını kendisi veriyor, değil mi?"

"Hayır, soru kendisini yanıtlamadı. Duvardan nasıl geçiyorsun?"

"RICHARD! Tam başarıyordun ki, mahvettin! Ben duvardan geçemem... böyle söylediğin zaman benim istediğimi demiş olmuyorsun. Senin demek istediğine yanıtım 'geçemem'dir."

"Fakat Don, herşeyi kusursuz biçimde biraraya getirmek öyle zor ki. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Demek, birşey zor diye onu yapmaya uğraşmamalıyız? Yürümek başlangıçta güç geliyordu ama üzerine uğraştın ve şimdi kolay geliyor."

İçimi çektim. "Evet, tamam. Soruyu unut."

"Ben unuturum. Benim sorum: sen unutabilir misin?" Yüzüme sanki bu dünyayı hiç umursamazmış gibi baktı.

"Demek bedenin ve duvarın yanılsama oldukların: ama varlığın yanılsamalarla silinemeyecek biçimde gerçek olduğunu söylüyorsun.

"Bunları ben değil sen söylüyorsun."

"Ama doğru."

"Doğal olarak." dedi.

"Nasıl yapıyorsun?"

"Richard, birşey yapmazsın. Yapılmış olarak görürsün ve olur."

"Heey, kolay görünüyor."

"Yürümek gibi. Başta nasıl da zor geldiğine şaşıyorsundur."

"Don, duvardan geçmek, benim için artık zor değil; olanak dışı."

"Eğer olanak dışı diye üst üste bin kere tekrarlarsan acaba o zor şeyler kolay gelir mi, ne dersin?"

"Özür dilerim. Olanaklı ama kendimi hazır hissettiğim zaman yapacağım."

"Dinleyin ahali, suyun üzerinde yürüyebiliyor ama duvardan geçemedi diye cesaretini yitirdi."

"O kolaydı, ama bu..."

"Sınırların üzerine kafa yorarsan, onları benimsersin." dedi ahenkli bir biçimde. "Daha bir hafta önce toprağın içinde yüzmedin mi?"

"Onu yaptım."

"Pekiyi, duvar da dikey bir toprak değil mi?" Yanılsamanın hangi yönde uzandığı seni bu kadar ilgilendiriyor mu? Yatay yanılsamalarla başedebiliyorsun ama dikeyleriyle hayır, öyle mi?"

"Sanırım bana ulaşıyorsun, Don."

Bana bakıp gülümsedi. "Sana ulaştığım zaman seni bir süre yalnız bıraktığım zamandır.'

Kasabanın son binası, turuncu tuğlalardan yapılmış büyük bir yapı olan malzeme deposuydu. Sanki uçakların yanına dönmek için farklı bir yoldan gitmeye karar vermiş gibi Don, kestirme bir yola yöneldi Kestirme yol tuğla duvardan geçiyordu. Hemen sağa, duvara döndü ve geçip gitti. Ben de onun arkasından duvara dalsaydım, geçebilirdim sanıyorum. Oysa ben kaldırımda durup daha önce bulunduğu noktaya bakıyordum. Elimi uzatıp tuğlaya dokunduğumda, sert bir tuğlaydı.

"Bir gün Donald," dedim. "Birgün..." Uçaklara gitmek için uzun yoldan yürüdüm.

*

* *

"Donald" dedim, tarlaya vardığımda. "Senin bu dünyada yaşamadığın sonucuna vardım."

Depoya benzin doldurmayı öğrenmek için çıktığı kanadının tepesinden irkilerek bana baktı. "Tabii ki hayır. Bana öyle birisini gösterebilir misin?"

"Bana öyle birisini gösterebilir misin de ne demek? BEN! ben yaşıyorum bu dünyada!"

"Harika," dedi, sanki bağımsız bir çalışmayla gizemli bir olayı açığa çıkarmışım gibi. "Unutturma da sana yemek ısmarlayayım bugün... öğrenmekten hiç bıkmamana hayranım."

Aklım karışmıştı. Ne taşlıyordu ne de alay ediyordu; ne demek istiyorsa onu söylemişti. "Ne demek istiyorsun? Tabii ki bu dünyada yaşıyorum. Ben ve yaklaşık dört milyar insan. Oysa sen..."

"Aman Tanrım! Richard, sen ciddisin! Yemeği unut. Ne hamburger ne bira, ne hiçbir şey! Tam bu sırada şu esas bilgiyi kavradığını sandım," Sözünü kesip bana öfkeli bir acımayla baktı. "Bundan eminsin. Kim diyelim... bir borsacıyla aynı dünyada yaşıyorsun, öyle mi? Sanırım bu yeni Senet ve Kambiyo İşlemleri Komisyonu uygulamasıyla tüm yaşantın allak bullak olup değişmiş: hissedar yatırımlarında yüzde ellilik düşmeyi bildiren yeni istek belgeleri? Turnuvaya katılmış bir satranç oyuncusunun dünyasında mı yaşıyorsun? New York borsasında Manhattan'daki Petrosian, Fischer ve Brown yarım milyon dolara satılırken sen Maitland, Ohio'daki bir otlakta ne arıyorsun? Sen ve şu tarlaya inmiş 1929 model çift kanatlı Fleet'in için bu dünyada çiftçinin izninden, on dakikalık uçuş isteyen müşterilerden, Kinner uçak motorunun bakımından ve ölümcül dolu fırtınası korkusundan daha önemli birşey yok... Senin dünyanda yaşayan kaç kişi var sanıyorsun? Senin dünyanda dört milyar insan yaşıyor mu? Orada durmuş bana, dört milyar insanı dört milyar ayrı dünyada yaşamadıklarını mı söylüyorsun; bana mı söylüyorsun bunu?" Konuşmasının süratinden soluk soluğa kalmıştı.

"Hamburgeri eriyen peyniriyle hemen hemen tatmak üzereydim..."

"Kusura bakma. Ismarlamayı çok isterdim ancak... olan oldu, en iyisi unutmak."

Bu dünyada yaşamamasıyla ilgili olarak bu onu son itham edişimdi ama elkitabını açtığım yerdeki sözcükleri anlamam uzun zamanımı aldı:

Bir süre hayalperest
olmayı denersen,
hayal ürünü kişilerin
kimi zaman beden
ve yürekleri olan
insanlardan daha
gerçek olduklarını
anlarsın.

13

Vicdanın,
kendi bencilliğinin
dürüstlük ölçüsüdür.

Sesine dikkatle,
kulak ver.

"İstediğimiz her şeyi yapmakta ÖZGÜRÜZ." dedi o gece. "ne kadar basit, temiz ve açık değil mi? Evrenin işlemesi için harika bir yol değil mi?"

"Hemen hemen. oldukça önemli bir bölümü unutun," dedim.

"Oo?"

"Ancak bir başkasına zarar vermediğimiz sürece istediğimiz herşeyi yapmakta özgürüz" diye azarladım. "Böyle demek istediğini biliyorum ama ne demek istediğini tam söylemelisin."

Karanlığın içinden aniden ayak sürüme sesleri duyuldu. Hemen ona baktım, "duydun mu?"

"Evet. Sanki birisi varmış gibi..." Ayağa kalkıp karanlığın içine yürüdü. Birden güldü ve duyamadığım bir ad söyledi. "Önemli değil, dediğini duydum. "Yoo, yoo, gelirsen memnun oluruz... buralarda dolanmana gerek yok... haydi, buyur gel, gerçekten..."

Konuşan ses oldukça aksanlıydı. Rus ya da Çek'ten çok Transilvanyalı'ydı. "Teşekkür ederim. Akşam keyfinizi bozmak istemezdim..."

Ateş başına getirdiği adama ortabatının bir gece vakti rastgelmek pek olası değildi. Ufak tefek, sıska, kurda benzeyen birisiydi. Ürkütücü gözleri vardı. Bir davete gidiyormuş gibi giyinmişti ve omuzlarını astarı satenden bir pelerin örtüyordu. Işıktan rahatsız olmuştu.

"Buradan geçiyordum." dedi. "Otlaktan evime gitmek kestirme oluyor..."

"Öyle mi?" Shimoda adama inanmamıştı, yalan söylediğini biliyordu ama aynı zamanda kahkahalara boğulmamak için kendini güç tutuyordu. Bir an önce anlamayı umdum.

"Rahatına bak," dedim. "Sana yardımcı olabilir miyiz?" Yardım etmeye o kadar da gönüllü değildim ama öyle ürkekti ki, onu rahatlatmak istedim; eğer rahatlayabilecekse.

Bana öyle korkunç bir gülümsemeyle baktı ki buz kestim. "Evet bana yardımcı olabilirsiniz. Bu kadar gereksinimim olmasaydı istemezdim. Kanınızı içebilir miyim? Birazcık? Bu benim gıdam, insan kanı içmem gerek..."

Belki bir aksan kusuruydu, İngilizce'yi çok iyi bilmiyordu ya da ben ne dediğini anlamadım ama bu ayın en çabuk ayağa fırlayışımı gerçekleştirdim. Hızımdan otlar ateşe doğru uçuştu.

Adam gerildi. Genelde zararsızımdır ama ufak tefek birisi değilim ve saldırgan gözükebilirim. Başını yana çevirdi. "Beyefendi özür dilerim! Özür dilerim! Lütfen kanla ilgili söylediklerimi unutun! Ama ne yapayım ki..."

"Sen ne diyorsun be?" Korkudan daha da hiddetlenmiştim. "Ne iğrenç şeyler söylüyorsun ahbap? Kim olduğunu bilmiyorum, yoksa bir çeşit Vam-?"

Shimoda konuşmamı tamamlamadan kesti, "Richard, konuğumuz konuşurken sözünü kestin. Devam edin beyefendi; arkadaşım biraz telaşlı."

"Donald," dedim, "bu herif..."

"Sus!"

Öyle şaşırmıştım ki hemen sustum. Konuğun ateşin yanında duran özlü karanlığından kaptığım korkuyu sorarcasına adama yönelttim.

"Lütfen anlamaya çalışın. Vampir olarak doğmayı ben seçmedim. Ama, eğer her gece belli miktarda taze kan almazsam korkunç bir ağrıyla kıvranırım ve bu daha da uzarsa, yaşamam! Lütfen, eğer kanınızı emmeme izin vermezseniz çok acı çekerim; ölürüm... birazcık yeter, yarım litreden fazla istemem. Shimoda'nın her nasılsa beni denetlediğini ve boyun eğdireceğini düşünmüş olacak ki, dudaklarını

yalayarak bana yaklaştı.

"Bir adım daha atarsan, gerçekten kan göreceksin. Bana dokunursan ahbap, ölürsün..." Onu öldürmeye niyetim yoktu ama bağlamak istiyordum; en azından biraz daha konuşmadan önce.

Bana inanmış olacak ki, durdu ve içini çekti. Shimoda'ya döndü, "karara vardı mı?"

"Sanırım, teşekkür ederim."

Vampir bana baktı ve gülümsedi. Kendinden emin, son derece sakindi. Bir oyundan sonra sahnedeki aktör gibiydi. "Kanını içmeyeceğim, Richard." dedi dostça. İngilizcesi hiç aksansız, kusursuzdu. Sonra da sanki ışığını söndürüyormuş gibi soldu... ve beş saniye içinde kayboldu.

Shimoda yine ateşin yanına oturdu. "Söylediklerini demek istemediğine çok sevindim!"

Adrenalin etkisiyle hâlâ titriyordum. Canavarımla dövüşmeye hazırdım. "Don, bunları kaldırabileceğimden emin değilim. Bana neler olduğunu söylesen iyi olacak. Örneğin, neydi... o?"

"O Tronsülvonyalı bir vampirdi." dedi. Konuşması yaratığınkinden daha kabaydı. "Daha doğrusunu söylemek gerekirse, o Transilvanlı bir vampirin biçimsel -hayali idi. Birşey hakkında karara varmak istiyorsan ve o kimsenin de dinlemediğini düşünüyorsan, ne demek istediğini gösterebilmek için biraz biçimsel-hayal kullanırdın. Pelerin, dişler ve öyle bir aksanla aşırıya mı kaçtım dersin? Seni çok korkuttu mu?"

"Pelerin birinci sınıftı Don. Ama çok alışılagelmiş, yakışıksızdı... Hiç ama hiç korkmadım."

İçini çekti. "Eh, naapalım. Ama en azından espriyi yakaladın, önemli olan bu."

"Ne esprisi?"

"Richard, vampirime karşı o kadar saldırgan olmakla yapmak istediğini yapıyordun. Hem de, bir başkasına zararı olacağını bilmene rağmen. Sana acı çekeceğini söyledi, eğer..."

"Kanımı emecekti!"

"bu da, birisine eğer bizim gibi yaşamazsa incineceğimizi söylemekle aynı şey."

Uzun süre konuşmadım ve bunu düşündüm. Her zaman, kimseye zarar vermemek koşuluyla istediğimizi yapmakta özgür olduğumuza inanmıştım ama bu uymuyordu. Bir şey eksikti.

"Senin aklını karıştıran şey," dedi, "olanak dışı koşul olan, kabul edilmiş bir ifadedir. Deyim birisine zarar vermek'tir. Zarar görüp görmemeyi biz kendimiz seçeriz, ne olursa olsun. Biz karar veririz. Başka kimse değil. Vampirim eğer izin vermezsen acı çekeceğini söyledi, değil mi? Zarar görme konusunda bu onun kararı, onun seçimi. Senin buna tepkin ise senin kararın, senin seçimin: kanını verirsin; umursamazsın; bağlarsın ya da kalbine kutsal hacı saplarsın. Eğer kutsal haçı istemiyorsa istediği gibi direnmekte özgürdür. Bu böyle gider; seçimler."

"Eğer bu yönden bakacak olursan..."

"Dinle,"dedi, "bu önemli. Hepimiz. Her İstediğimizi. Yapmakta. Özgürüz."

14

Yaşamındaki
her insan ve
bütün olaylar
sen oraya çizdiğin
için oradadırlar.

Onlarla ne
yapmak istediğin
sana kalmıştır.

"Hiç yalnızlık çekmiyor musun, Don?" Bu soruyu sormak Ryerson, Ohio'da bir kafede otururken aklıma gelmişti.

"Çok ilginç; yani senin..."

"susss," dedim, "Daha sorumu bitirmedim. Birazcık olsun yalnızlık çektiğin olmaz mı?"

"Eğer düşündüğün..."

"Bekle. Bütün bu insanları yalnızca birkaç dakikalığına görüyoruz. Bazanları kalabalığın içinden bir yüz belirir; nefis, pırıl pırıl bir kadın. O zaman canım burada kalıp merhaba dedikten sonra hiç kıpırdamadan onunla sohbet etmek ister. Ama o benimle on dakika için ya uçar ya da uçmaz, sonra da gider. Ben de ertesi gün Shelbyville'e uçarım ve onu bir daha hiç görmem. İşte bu yalnızlıktır. Ama sanırım kendim kalıcı değilken kalıcı arkadaşlar bulmam olası değil."

Ses çıkarmadı.

"Bulabilir miyim?"

"Şimdi konuşabilir miyim?"

"Sanırım, evet. Burada hamburgerler ince yağlı bir kağıda kısmen sarılmış olarak servis ediliyordu. Açtığımız zaman da her yana susam taneleri dağılıyordu; küçük gereksiz şeyler. Ama hamburgerler güzeldi. ikimiz de bir süre yedik. Ne diyeceğini merak ediyordum.

"Richard, biz mıknatısız, değil mi? Mıknatıs değil. Biz bakır tele

sarılmış demiriz ve istediğimiz zaman kendimizi manyetik hale getiriyoruz. İç voltajımızı telden akıttık mı neyi istersek onu çekeriz. Bir mıknatıs ise kendi işleyisine kafa yormaz. Kendi kendine, doğası gereği bazı şeyleri çeker, diğerlerine ilişmez."

Ağzıma bir patates gevreği atıp kaşlarımı çattım. "Birşeyi bıraktın. Nasıl yapacağım?"

"Sen birşey yapmazsın. Anımsasana, Kozmik yasa? Benzer benzeri çeker. Yalnızca olduğun gibi ol, sakin, açık ve parlak. Kendi kendimize olduğumuz anda otomatik olarak, her an kendimize yapmak istediğim bu mu, diye sorup, yanıtımız yalnız evet olduğu zaman yaparsak, bu otomatik olarak bizden birşey öğrenmeyecek olanları iter, öğrenecekleri çeker; aynı zamanda bizim öğreneceklerimize sahip olanları da çeker."

"Ama bunun için çok inançlı olmak gerek, kalan zamanda epey yalnızlık çekersin."

Bana hamburgerinin üzerinden garip garip baktı. "İnanç sahtedir. İnancı boşver, bu hayalgücünü gerektirir." Masanın aramızda kalan bölümünü tuzu, patates kızartmasını, ketçabı, çatal ve bıçakları kenara çekerek açtı. Ben de, gözlerimin önünde yine ne gibi birşeyin somutlaşacağını merakla beklemeye başladım.

"Bir susam tanesi kadar hayalgücün varsa," diyerek, masanın boşalttığı bölümüne örnek bir susam tanesi itti, "herşey senin için olanaklıdır."

Bir susam tanesine, bir ona baktım. "Keşke siz Mesihler biraraya gelip de anlaşsanız. Tüm dünyayı kendime karşı gördüğüm zaman, o şeyin inanç olduğunu sandım."

"Hayır. Çalışırken bunu düzeltmek istedim ama tırmanılması gereken çok yüksek bir tepeydi. İki bin yıl önce, beş bin, hayalgücü diye bir kavramdan habersizdiler ve içten birkaç inanana söyleyebilecekleri tek şey inançtı. Ayrıca susam taneleri de yoktu."

Gerçekte susam taneleri olduğunu biliyordum ama bu yalana göz yumdum. "Bu manyetikliği hayal etmek zorunda mıyım? Tarragon, Illinois'de bir otlakta toplanmış kalabalığın arasında beliren şahane ve akıllı gizemli bir bayanı hayal etsem? Bunu yapabilirim ama hepsi budur, yalnızca benim düşlediğim birşey."

Ümitsizlik içinde, şu anda Em ve Eda'nın Kafesinin metal kaplama tavanı tarafından temsil edilen göklere baktı. "düşlediğin birşey mi? Tabii ki öyle! Bu dünya senin hayalgücünün ürünü, unuttun mu? Düşüncen nerede ise deneyimin de oradadır. Bir adam kendini nasıl düşünüyorsa öyledir; korktuğum başıma geldi, gibi. Düşün ve zengin ol: Eğlence ve gelir için yaratıcı hayalgücünü kullan. İşte kendin gibi olup arkadaş bulmanın yolu. Senin hayal kurman OLAN'ı zerre kadar etkilemez, gerçekliği hiç bozmaz. Ama bir Warner Brothers'ın dünyasından, MGM'nin yaşam biçimlerinden sözediyoruz; bunların her saniyesi yanılsamalar ve hayallerdir. Biz uyanan düşcüler simgeleriyle tüm düşlerin bize sihir yoluyla geldiğini sanıyoruz."

Kendi yerinden bana bir köprü uzatıyormuş gibi çatal ve bıçağını uçuca koydu. "Düşlerinin ne demek istediğini merak ediyorsundur? Uyanık yaşantında birşeye bakıp ne işe yaradığını sormak gibi.

Yaşamında, ne yanına baksan hep gördüğün uçaklar gibi."

"Şey, Don, evet." Biraz yavaşlayıp hepsini bir anda üzerime yığmamasını diliyordum; dakikada bir mil yeni düşünceler için çok hızlı.

"Eğer düşünde uçaklar görseydin, senin için ne anlamı olurdu?"

"Özgürlük. Uçak düşleri kaçış, uçuş kendini özgür kılmaktır.

"Ne kadar istiyorsun? Uyanıkken gördüğün düş de aynı: Seni bağlayan herşeyden kurtulmak istiyorsun; tek düzelikten, otoriteden, sıkıntıdan, yerçekiminden. Henüz farkına vardığın konu ise zaten özgür olduğun, ve hep öyleydin. Bu şeyden yarım susam tanesi kadar olsa... kendi sihirbazlık dünyanın saltık efendisiydin. Yalnızca hayal-gücü! Ne diyorsun?"

Garson kız arada sırada Don'a garip garip bakıyordu. Tabakları kurularken dinliyor ve bu acayip adamın ne olduğuna akıl erdiremiyordu.

"Demek hiç yalnızlık çekmiyorsun Don?" dedim.

İstemediğim sürece. Zaman zaman benimle olan başka boyutlardan da arkadaşlarım var. Senin de var."

"Hayır, benim demek istediğim bu boyutta, bu hayali dünyada. Bana ne demek istediğini göster, mıknatısla ilgili küçük bir mucize yap... Bunu öğrenmek istiyorum."

"Sen bana göster" dedi. "Birşeyi yaşamına katmak istiyorsan zaten orada olduğunu düşün."

"Ne gibi? Örneğin hoşlandığım kadın gibi?"

"Ne istersen ama o kadın değil. Başlangıç olarak daha küçük birşey."

"Sanırım şimdi deneyeceğim?"

"Evet."

"Pekalâ... mavi bir tüy."

Bana boş boş baktı. "Richard? mavi bir tüy?"

"O kadın dışında küçük herşey olabilir dedin."

Omuzlarını silkti. "Tamam. Mavi bir tüy. Tüyü hayal et. Görmeye çalış; her çizgisini, her yanını, uçunu, V- biçiminde kopuşmuş yerlerini, sapının çevresindeki ince tüyleri. Bir dakika için düşün, sonra bırak olsun."

Gözlerimi bir dakika için yumup hayalimde on üç santim uzunluğunda, kenarlarından mavi-gri renkte pırıltılar saçan bir imge gördüm. Karanlığın ortasında asılı duran parlak bir tüy.

"İstersen altın sarısı bir ışıkla kuşat. Onu daha gerçek kılmak için yararlı bir yol ama mıknatıslarken de işe yarıyor."

Tüyümün çevresinde altın sarısı bir parıltı ekledim "Pekalâ."

"Oldu işte. Şimdi gözlerini açabilirsin."

Gözlerimi açtım. "Tüyüm nerede?"

"Eğer düşüncende yeterince belirtebilseydin şu anda bile bir Mack kamyonu gibi üzerine geliyor olurdu."

"Benim tüyüm bir Mack kamyonu gibi mi?"

"Mecaz olarak, richard."

Bütün öğleden sonra, tüyün oluşmasını bekledim ama olmadı. Onu gördüğümde hindili sandöviçle akşam yemegi yiyordum. Üzerinde resim olan süt kutusunun kenarında bir yazı vardı: Scott Süt Ürünleri için Mavi Tüy Çiftliği, Bryan, Ohio'da Paketlenmiştir. "Don! Tüyüm!"

Bakıp omuzlarını silkti, "Gerçek bir tüy istediğini sanmıştım."

"Eh, yeni başlayanlar için her türlüsü olur, ne dersin?"

"Tüyü tek başına mı gördün yoksa elinde mi tutuyordun?"

"Tek başına."

"Bu açıklıyor. Mıknatıslandığın şeyle birlikte olmak istiyorsan kendini görüntünün içine koymak zorundasın. Afedersin söylemedim."

Tekin olmayan garip bir duyguydu. Olmuştu! İlk kez bilinçli olarak mıknatıslamıştım! "Bugün bir tüy" dedim, "yann tüm dünya!"

"Dikkatli ol, richard" dedi, uyarırcasına, "yoksa pişman olursun..."

15

Konuştuğun gerçekliğin
ne geçmişi vardır
ne de geleceği.
Odur.
ve tüm olması
gereken budur.

Fleet'in altına uzanmış, gövdenin alt kısmındaki yağı siliyordum. Her nedense motor, öncesine göre daha az yağ fışkırtıyordu. Ben çalışırken, Shimoda bir müşteriyi uçurup yanıma geldi ve çimenlerin üzerine oturdu.

"Richard, bu çift kanatlı manyak uçağınla hergün sorumsuzca oradan oraya uçup müşteri ararken, geçinmek için çalışan diğerlerinini dünyasını etkileyeceğini nasıl umabiliyorsun?" Beni yine sınıyordu. "bu soruyu daha çok yanıtlamam gerekecek."

"Şimdi, Donald. Bölüm Bir: Bu dünyayı etki altında bırakmak için var olmuş değilim. Kendi yaşamımı hoşuma gittiği gibi sürdermek için var oluyorum."

"Pekalâ, Bölüm İki?"

"Bölüm İki: Başkaları, geçinmek için ne isterlerse yapmakta özgürdürler. Bölüm Üç: Sorumlu Olan Nedenini de Bilir, yani seçtiği yaşamı neden seçtiğinin yanıtını verebilecek durumdadır. Açıklamak zorunda olduğu muz bir tek kişi vardır, o da...?"

"...kendimiz." dedi Don, çevremizde bizi dikkatle izleyen bir kalabalığa açıklarcasına.

"Eğer istemiyorsak kendimize de açıklamak zorunda değiliz... sorumsuz olmakta da bir kusur yoktur. Ama çoğumuz neden öyle davrandığımızı, niçin belli şeyleri seçtiğimizi pek merak ederiz: bir kuşu neden seyrettiğimizi, bir karıncayı ne diye ezdiğimizi ya da sırf para için

istemediğimiz bir işte niçin çalıştığımızı." Biraz çekinerek "Uzun bir yanıt mı?" diye sordu.

Başını salladı. "oldukça uzun."

"Pekalâ... Dünyayı nasıl etkilemeyi umuyorsun..." Uçağın altından kalkıp, kanatların gölgesine çekildim. "Bırakayım dünyayı istediği gibi yaşasın, ben de canımın istediği gibi yaşayayım."

Yüzüne mutlu ve gururlu bir gülümseme yayıldı. "Gerçek bir mesih gibi söyledin! Basit, dolambaçsız, alıntı yapılıp aktarılabilir ve birisi dikkatle üzerine düşünmediği sürece soruyu yanıtlamayan nitelikte."

"Biraz daha çalışalım." Böyle yaptığımız zaman aklımın çalışmasını görmek harikaydı.

"'Ey, Usta'" dedi, "'Sevilmek istiyorum, çok iyi niyetliyim. Başkalarına da bana yapılmasını istediğim şeyleri yapıyorum ama buna rağmen hiç arkadaşım yok ve yalnızım.' Buna nasıl yanıt vereceksin?"

"Yamuldum" dedim. "Sana ne diyeceğim hakkında en ufak bir fikrim yok."

"NE?"

"Küçük bir şakaydı, Don, geceyi biraz şenlendirmek istedim. Konuşmanın temposunu değiştirmek küçük zararsız birşey."

"Geceleri şenlendirirken oldukça dikkatli olmalısın. Sana gelen insanlar, kendileri gelişmiş türden değillerse, ki bunlar kendi kendilerinin mesihi olduklarını bilirler, sorunları şaka ya da oyun olarak görmezler. Yanıtlar sana verilmiş olduğuna göre bunları söyle. 'Yamuldum' dediğin anda o yığının seni nasıl çabucak kazığa bağlayıp yaktığını görürsün."

Gururla doğruldum, "Arayan Adam, bana bir yanıt için geldin; işte sana yanıt veriyorum: Altın Kural işlememektedir. Kendisine yapılmasını istediklerini başkalarına yapan bir mazoşistle karşılaşınca ne yaparsın? Ya da, canlı canlı timsah çukuruna atılmak için yalvaran bir Timsah Tanrı müridine ne dersin? Herşeyi başlatan Samiriyeliyi ele al... yolun kenarına yığılmış olarak bulduğu adamın yaralarına merhem sürülmesini istediği nereden geldi aklına? Adamın orada sessizce yatıp yaralarını; meydan okurcasına ruhsal olarak tedavi etmeye çalışmadığı ne belliydi?" Kendimi çok ikna edici buldum.

"Hatta Kural, Başkalarına, kendilerine ne yapılmasını istiyorlarsa onu yap biçiminde değiştirilse bile, kendimiz dışında bir başkasının

kendisine ne yapılmasını istediğini bilemeyiz. Kuralın demek istediği ve onu dürüstçe uyarladığımızda ortaya çıkan şudur: Başkalarına, kendin gerçekten ne yapmak istiyorsan onu yap. Bu kurala göre bir mazoşiste rastladığın zaman, sırf senden kırbaçlanmayı beklediği için onu kendi kırbacıyla kırbaçlamak zorunda değilsin. Ne de o müridi timsahlara atmak zorundasın." Yüzüne baktım. "Çok mu laf kalabalığı?"

"Her zamanki gibi richard. Eğer kısa kesmeyi öğrenmezsen dinleyicilerinin yüzde doksanını yitireceksin!"

"Dinleyicilerimin yüzde doksanını kaybetsem ne olur ki?" diye karşılık verdim. "HEPSİNİ! kaybetsem ne olur? Ne bildiğimi biliyorum, ne konuşuyorsam onu konuşuyorum! Eğer bu yanlışsa kendileri bilirler. Gezi uçuşları üç dolardır, hem de nakit!"

"Sana birşey söyleyeyim mi?" Shimoda, kotunun üzerindeki otları silkerek ayağa kalktı.

"Ne?" dedim ters ters.

"Şu anda mezun oldun. Usta olmak nasıl bir duygu?"

"Korkunç boş birşey."

Sonsuz bir gülümsemeyle bana baktı, "Alışırsın." dedi.

Bir dünyadaki
görevinin bitip
bitmediğini
anlaman için
işte bir
ölçüt:

Yaşıyorsan
bitmemiştir

16

Parçacı dükkanları her zaman uzun yerlerdir. Raflar geriye doğru sonsuza kadar uzanır.

Fleet'in kanat takozu için üç-sekiz inçlik somunlar, cıvatalar ve kilit rondelaları aramak üzere Hayward Yedekparça'nın loş raflarını karıştırıyordum. Ben bakınırken, Shimoda sabırla bekliyordu, nasıl olsa onun bir parçacı dükkanından alacağı birşey yoktu. Eğer herkes onun gibi olup, her istediklerini biçimsel-hayal ve havadan elde etselerdi, onarımlarını parçaya ve emeğe gerek duymadan yapsalardı bütün ekonomi çökerdi diye düşündüm.

Sonunda gerekli olan yarım düzine somunu bularak dükkan sahibinin hafif müzik çaldığı tezgaha yürüdüm. Greensleeves çalıyordu. Bu parça çocukluğumdan beri beni çok etkiler; şimdi de gizlenmiş bir müzik donanımından bir lavta eşliğinde duyuluyordu... Dört yüz ruhun yaşadığı bir kasaba için acaip.

Bunun Hayward için de acaip olduğunu anladım; çünkü bir müzik donanımı yoktu. Dükkan sahibi geriye kaykılmış olarak tezgâhtaki ahşap taburesine oturmuş, mesihin, satılık altı-telli ucuz gitarı çalışını dinliyordu.

Müzik harikaydı, ve ben melodiden yine etkilenmiş olarak sessizce durup yetmiş üç cent'imi ödedim. Beni etkileyen belki de ucuz çalgının teneke kalitesiydi ama yine de geçen yüzyıl İngiltere'sinin sislerinin arasından geliyor gibiydi.

"Donald, bu nefis! Gitar çalabildiğini bilmiyordum!"

"Bilmiyor muydun? Öyleyse sana göre, birisi İsa Mesih'in yanına gelip eline bir gitar tutuşturur, o da 'Ben bunu çalamam' diyebilir. Böyle der miydi?"

Shimoda gitarı yerine bırakıp benimle birlikte güneşin altına çıktı. "Ya da diyelim Rusça veya Farsça konuşan biri geldiğinde ruhunun hakkını vermiş bir usta onu anlamayacak mı? Ya da ondan bir D-10 Cat traktör kullanmasını veya bir uçağı uçurmasını istediler, yapamam mı diyecek?"

"Öyleyse sen herşeyi biliyorsun, değil mi?"

"Sen de biliyorsun, tabii ki. Ben yalnızca bildiğimi biliyorum."

"Ben de gitarı öyle çalabilir miyim?"

"Hayır. Sen kendi stiline göre çalarsın, benimkinden farklı olur."

"Bunu nasıl yapabilirim?" Geri koşup gitarı almaya niyetim yoktu, yalnızca merak etmiştim.

"Kendine uyguladığın tüm bastırımlardan sıyrıl ve çalamadığına ait tüm inançlarına boş ver. Ona sanki yaşamının bir parçasıymış gibi dokun, ki başka bir yaşam süresinde öyledir zaten. Şimdi güzel çalabilmen için herşeye uygun olduğuna göre, parmaklarını bilinç dışı kişiliğine bırak ve çalmaya başla."

Bu hipnotik öğrenme hakkında birşey okumuştum. Öğrencilere usta sanatçılar olduklarını söyleniyordu, onlar da usta sanatçılar gibi yazıyorlar, resim yapıyorlar ve çalıyorlardı. "Gitar çalmayı bilemediğimi unutmam çok zor bir iş, Don."

"Böyle düşündüğün sürece gitar çalmak sana hep çok zor gelecek. Bu işi becermek için kendine izin vermen uzun yıllar alacak. Ondan sonra kendi-bilincindeki zihnin, iyi çalmayı öğrenmek için yeterince çile çektiğine karar verip çalmana engel olmayacak."

"Pekiyi, uçmayı öğrenmem niçin çok uzun sürmedi? Görünüşte zor olması gerekiyor ama ben çok çabuk kaptım."

"Uçmak istiyor muydun?"

"Daha önemli bir şey yoktu! Herşeyden çok! Bulutlara tepeden bakmak, sabahları baca dumanlarını seyretmek, sükûnet içinde yukarılara çıkmak, sonra... Aa, şimdi anlıyorum. 'Gitarlara karşı hiçbir zaman böyle birşey duymadın, di mi?' diyeceksin."

"Gitarlara karşı hiçbir zaman böyle birşey duymadın, di mi?"

"Ve şimdi içime yayılan bir duygu, senin de uçmayı böyle öğrendiğini söylüyor, Don. Birgün Travem Air'e atladın ve onu uçurdun. Daha önce uçağa hiç binmemiştin."

"Heey, sezgilerin gerçekten çok güçlü."

"Ehliyet almak için uçuş eğitimi de görmemişsindir? Hayır, bir dakika, senin pilot ehliyetin de yoktur, değil mi? Şu herkese verilen pilot ehliyetlerinden."

Bana belli belirsiz bir gülümsemeyle garip garip baktı. Sanki ona bir ehliyet yaratabilecek misin diye meydan okumuştum, o da yapabileceğini biliyordu.

"Şu kağıt parçasını mı demek istiyorsun Richard? O tür bir ehliyet mi?"

"Evet, şu kağıt parçasını."

Elini ne cebine attı, ne de cüzdanını çıkarttı. Yalnızca sağ avucunu açtı ve pilot ehliyeti oradaydı. Sanki istememi beklediği için her an elinde taşıyormuş gibi.

Ne kırışmıştı ve ne de yıpranmıştı ve bence on saniye önce böyle birşey yoktu.

Yine de alıp inceledim. Üzerinde Ulaştırma Bakanlığı'nın damgası olan resmi bir pilotluk sertifikasıydı. Donald William Shimoda; Indiana' dan verilmiş bir adres; tek ya da çok motorlu kara uçaklarını, araçlarını ve planörleri ticarî olarak kullanmaya ehliyetli bir pilot.

"Deniz uçağı ya da helikopter'e ehliyetli diye yazmıyor?"

"Gerek duyarsam onları da alırım." deyişi öylesine gizem doluydu ki, ondan önce ben kahkahayı bastım. International Harvester bayiinin önüne süpüren adam da bize bakıp gülümsedi.

"Ee, hani bana?" dedim. "Ben de havayolları pilotluğu için ehliyet istiyorum."

"Kendi ehliyetlerini kendin yaratmak zorundasın." dedi.

17

Jeff Sykes'ın radyo sohbetleri şovundaki Donlad Shimoda'yı ilk defa görüyordum. Şov programı saat 21.00'de başlayıp gece yarısına kadar sürüyordu. Yayın yapıldığı oda bir saat tamircisininkinden daha büyük değildi. Her yanı kadranlar, düğmeler ve reklam spotları için raflar dolusu bant-kartuşlarından oluşuyordu.

Sykes konuşmasını, çok eski bir uçakla taşrada uçup insanları taşımakta yasa-dışı bir yan olup olmadığını sorarak açtı.

Hayır, yasa dışı hiçbir yanı yoktur. Bu uçaklar da diğer jet yolcu uçakları kadar dikkatle bakımdan geçiyorlar. Her yanı metal modern uçaklardan daha güvenli ve daha dayanıklıdırlar, ve bütün gerekli olan, bir ehliyetle çiftçinin iznidir. Ama Shimoda böyle demedi. "Kimse bizi yapmak istediğimizden alıkoyamaz, Jeff" dedi.

Şimdi bu dediği hemen hemen doğruydu. Ama, bu uçuşan uçakların ne olduklarını merak eden radyo dinleyicileri ile konuşurken böyle söylemenin hiç de yeri değildi. Don bunu söyledikten sonra bir dakika Sykes'ın masasındaki dış hat telefonunun lambası yanıp sönmeye başladı.

"Birinci hat'ta bir arayanımız var," dedi Sykes, "Konuşun bayan."

"Şu anda yayında mıyım?"

"Evet ef'em, şu anda yayındasınız ve konuğumuz uçak pilotu Donald Shimoda. Konuşun, yayındasınız."

"O arkadaşa şunu söylemek isterim ki, kimse canını istediğini yapamaz ve bazı insanlar, uçarak zıpırlık yapacaklarına, biraz sorumluluk sahibi olup, geçimleri için çalışmak zorundadırlar!"

"Geçinmek için çalışanlar da en çok yapmak istediklerini yapıyorlar." dedi Shimoda. "Tıpkı geçinmek için rol yapanlar gibi..."

"Kutsal kitap'ta 'ekmeğini alnının teriyle kazanıp, elem içinde yiyeceksin' diye yazar."

"Eğer istiyorsak, onu da yapmakta özgürüz."

" 'İstediğini yap!' Senin gibi istediğini yap, istediğini yap diyenlerden bıktım! Size kalsa herkes ipini koparsın, dünyayı yerle bir etsin. Dünyayı şimdi de yıkıyorlar. Yeşil canlılara, ırmaklara, okyanuslara neler yaptıklarına bak!"

Telefondaki kadın, yanıt vermesi için Shimoda'ya elli değişik açılış yaptı ve hepsini yadsıdı. "Dünyanın yıkılmasında bir sorun yok" dedi Shimoda, "Yaratıp aralarından seçebileceğimiz daha milyarlarca başka dünyalar var. İnsanlar yeni gezegenler istedikçe, üzerinde yaşanacak gezegenler olacaktır."

Bu yanıt hiç de arayan dinleyiciye uygun değildi, şaşırarak Shimoda'ya baktım. Don, birçok ayrı yaşamı kavrayan kendi bakış açısından yalnızca bir ustanın anımsıyacağı türde bilgilerin düzeyinden konuşuyordu. Dinleyici ise doğal olarak bu tek dünya gerçeğinden hareket ederek tartışıyordu: doğumun başlangıç, ölümün son olduğu, Don da bunu biliyordu... niye aldırmıyordu?"

"Herşey yolunda, öyle mi?" dedi telefondaki kadın. "Bu dünyada hiç kötülük yok, çevremizde hiçbir günah işlenmiyor mu? Bu seni hiç ilgilendirmiyor değil mi?"

"İlgilendirecek birşey yok ki, bayan. Biz yaşam diye bütünün yalnızca bir noktasını görüyoruz ve o nokta da sahte. Herşey dengededir ve kimse kendi rızası olmadan ne acı çeker, ne de ölür. Kimse yapmak istemediği birşeyi yapmaz. İyi ya da kötü yoktur, yalnızca bizi mutlu ya da mutsuz edenler dışında."

Bunların hiçbiri telefonun öbür ucundaki hanımı sakinleştirmiyordu. Birden konuşmayı kesip şöyle dedi, "Bütün bu söylediklerini ne-

reden biliyorsun? Söylediklerinin doğru olduğunu nereden biliyorsun?"

"Doğruluklarını bilmiyorum" dedi, "Onlara inanmak eğlenceli olduğu için inanıyorum."

Gözlerimi kıstım. Denediğini ve doğru olduğunu gördüğünü söyleyebilirdi... iyileştirmeyle, mucizelerle, deneyerek doğru olduğu kanısına vardığını ve gerçekten de öyle olduğunu gözlemlediğini söyleyebilirdi ama söylemedi. Neden?

Bir nedeni vardı. Gözlerimi dört açıp, odanın gri loşluğunda konuşmak için mikrofona eğilen Shimoda'nın siluetini izledim. Bütün bunları olduğu gibi söylüyordu; hiç seçenek bırakmadan, zavallı dinleyicilere yardım etmek için en ufak bir çaba göstermeden konuşuyordu.

"Dertlenen bir kimse de, hep mutlu olmuş kişi de, bu dünyaya birşeyler vermiş olan birisi de kendi yararı için çalışmış harikulade bencil bir ruhtur. Hiç istisnasız."

Saatler akıp gideren bir erkek aradı, "Bencilmiş! Bayım, sen mesih-düşmanı nedir bilir misin?

Shimoda bir saniye için gülümsedi ve iskemlesinde rahat bir biçim aldı. Sanki arayanı kişisel olarak biliyordu.

"Belki de sen bana söylersin" dedi.

"İsa Mesih dostlarımız için yaşamamızı söylemişti. Mesih-düşmanı ise bencil olmamızı söyler, kendiniz için yaşayın, bırakın diğerlerinin canları cehenneme gitsin, der."

"Ya da cennete, veya canları nereye isterse oraya gitsinler."

"Sen tehlikelisin, anladın mı, ahbap? Eğer herkes seni dinleyip de canlarının istediğini yapsalardı? O zaman ne olurdu sence?"

"Sanırım, büyük olasılıkla, galaksinin bu tarafındaki en mutlu gezegen olurdu." dedi.

"Bayım, çocuklarımın senin söylediklerini işitmelerini istediğimi sanmıyorum."

"Çocukların neyi işitmek istiyorlar?"

"Eğer hepimiz canımızın istediğini yapmakta özgürsek, benim de av tüfeğimle o tarlaya gelip senin o gerzek kafanı dağıtmaya hakkım var."

"Tabii ki bunu yapmakta özgürsün."

Telefon sert bir biçimde kapandı. Kasabanın bir yerinde en azından bir tane kızgın adam vardı. Diğerleri, kızgın kadınlar da, telefonla arıyorlardı. Telefonun üzerindeki bütün butonların lambaları yanıp sönüyordu.

Buraya varması gerekmezdi; aynı şeyleri çok farklı olarak söyleyebilir ve ortalığı da hiç karıştırmayabilirdi.

Troy'da kalabalık birikip çevresini sardığı zaman duyduğum hissi yine sırtımda hissettim. Zamanı gelmişti, kesinlikle buradan gitmemizin zamanı gelmişti.

Stüdyoda elkitabının bir yardımı dokunmuyordu.

Özgür ve mutlu
yaşamak için
sıkıntıyı
feda etmelisin.

Feda etmek
herzaman
kolay değildir.

Jeff Sykes herkese kim olduğumuzu, uçaklarımızın John Thomas' ın 41 no'lu eyalet karayolu üzerindeki otlağında durduğunu ve bizim geceleri kanatların altında uyuduğumuzu anlatmıştı.

Çocuklarının ahlâkları ve Amerikan yaşam biçiminin geleceği için korkuya kapılmış bu insanlardan kaynaklanan öfke dalgasını seziyor ve hiç de mutlu olmuyordum. Programın bitmesine henüz yarım saat vardı ve durum gittikçe kötüleşiyordu.

"Biliyor musun ahbap, bence sen sahtekârın tekisin" dedi daha sonra arayan birisi.

"Tabii ki sahtekârım! Bu dünyanın üzerindeki hepimiz sahtekârız, hepimiz olmadığımız birşey gibi davranmaya çalışıyoruz. Ortalıkta dolaşan bedenler değiliz, atomlar ya da moleküller de değiliz; ne kadar aksini düşünsek de, bizler Olan'ın öldürülemeyen, yokedilemeyen düşünceleriyiz..."

Söylediklerinden memnun değilsem çekip gitmekte özgür oldu-

ğumu anımsatacak ilk kişi olurdu ve ellerinde meşalelerle bizi linç etmek için uçakların yanında bekleyen yığından duyacağım korkuya da kahkahalarla gülerdi.

18

Vedalar
canını sıkmasın.
Yine buluşabilmek
için bir hoşçakal
gereklidir.

Dostlar
için an'lar
ya da
ömürler sonra
yine buluşmak
kaçınılmazdır.

Ertesi günün öğleni, insanlar uçmaya gelmeden önce, kanadımın yanına geldi. "Sana, ne kadar mucize yapsam da kimse beni dinlemiyor dediğim zaman, sorunumu bulduğunda neler dediğini anımsıyor musun?"

"Hayır."

"O zamanı anımsıyor musun, Richard?"

"Evet, zamanı anımsıyorum. Birden, çok yalnız görünmüştün. Ne dediğimi anımsamıyorum."

"Demiştin ki, başkalarının söylediklerime aldırıp aldırmamalarına önem vermem, mutluluğum için bir başkasına bağımlı olduğumu gösterirmiş. Buraya bunu öğrenmeye geldim: iletişim kurup kuramamanın önemi yok. Ben bütün bu yaşam süresini, dünyanın işleyişine uygun olarak diğerleri ile paylaşmayı seçtim; ayrıca hiçbir şey söylememeyi de seçebilirdim. Bu işlerin nasıl yürüdüğünü başkalarına anlatmam için OLAN'ın bana gereksinimi yok."

"Bu belli birşey, Don. Bunu söylemiş olabilirim."

Çok teşekkürler. Bu yaşamım boyunca öğrenmek için yaşadığım tek bilgiyi buluyorum, ve bütün bir yaşamın işini tamamlıyorum, bu adam da bana 'bu belli birşey, Don.' diyor."

Gülmesine rağmen üzgündü ve o sırada nedenini anlayamamıştım.

19

Bilgisizliğin derecesi,
adaletsizliğe ve trajediye
olan inancının
derinliğidir.

Tırtılın dünyanın
sonu dediğine,
Usta
kelebek der.

Birgün önce Elkitabında okuduğum sözcükler benim için tek uyarıydı. Bir an için küçük bir kalabalık uçmayı bekliyor, Don'un uçağı yanlarına yaklaşıyor, pervanenin oluşturduğu rüzgârla birlikte yanlarında duruyordu. Fleet'in üst kanadına oturmuş benzin dolduran benim için sıradan hoş bir görüntüydü. Ama bir an sonra, lastik patlamasına benzeyen bir sesle kalabalık da dağılıp koşmaya başladı. Travel Air'in tekerleği sağlamdı ama kokpitin altındaki kaplama bezinde ayak sığacak genişlikte bir delik vardı, Shimoda öteki yana yığılmış, başı öne

düşmüş, aniden ölmüş gibi kaskatı duruyordu.

Donald Shimoda'nın vurulduğunu anlamam saniyenin binde biri kadar bir süre tuttu benzin bidonunu elimden atıp kanadın tepesinden atlayarak koşmam da bir o kadar daha sürdü. Sanki amatör işi bir film sahnesiydi; elinde av tüfeğiyle bir adam herkesle birlikte kaçıyordu. Eğer yakınımda olsaydı onu bir kılıçla biçebilirdim. Şimdi ona hiç aldırmadığımı anımsıyorum. Ne kızmış, ne şaşırmış, ne de dehşete düşmüştüm. Önemli olan tek şey bir an önce kokpite varıp arkadaşımla konuşmaktı.

Yanında bomba patlamış gibiydi; gövdesinin sol yarası parçalanmış, deri, kumaş, et ve kandan oluşmuş kırmızı, vıcık vıcık bir yığındı.

Başı kumanda tablosunun sağ alt köşesinde yakıt ayar kolunun üzerine dayanmıştı. Eğer omuz kayışını bağlamış olsaydı öne doğru böyle fırlamazdı diye düşündüm.

"Don! İyi misin?" Bir ahmağın sorusu.

Gözlerini açtı ve gülümsedi. Yüzüne kendi kanı bulaşmıştı. "Richard, nasıl gözüküyorum?"

Konuştuğunu görünce korkunç rahatlamıştım. Eğer konuşuyorsa düşünebilirdi de; ve iyileşebilirdi.

"Daha fazlasını bilmeseydim dostum, biraz sorunun olacak derdim."

Hafifçe başını oynattı ya da hiç kıpırdamadı. Bütün bu kan revan değil de, hareketsizliği yeniden korkuya kapılmama neden oldu. "Düşmanların olduğunu bilmiyordum."

"Yoktur. O bir... dosttu. Olmasın daha iyi... böyle nefret her türlü derdi birlikte getirir... onun yaşamına... beni öldürmekle."

Koltuk ve yan bölmeler kan içinde kalmıştı. Uçağın kendisi ağır hasar görmemişse de Travel Air'in içini temizlemek bayağı güç olacaktı. "Bunun olması gerekiyor muydu. Don?"

"Hayır..." dedi hafifçe, güçlükle soluyordu. "Ama Sanırım... Senaryoyu beğendim..."

"Haydi fırla! İyileştir kendini! Şu gelen kalabalığa bak daha çok uçuşumuz var."

Ben ona şaka yapmaya çalışırken, dostum Donald Shimoda, gerçeklik hakkında tüm bildiklerine ve anladıklarına rağmen yakıt ayar

kolunun üzerine düştü ve öldü.

Kulaklarım gürültüden inliyor, dünya dönüyordu. Delik gövdenin yanından kırmızı, ıslak çimene indim. Cebimdeki Elkitabının ağırlığı sanki dengemi bozdu ve yere düştüğümde yuvarlandı gitti. Hafif hafif esen rüzgâr sayfalarını uçuşturuyordu.

İsteksizce elime aldım. Hep böyle mi bitiyor diye düşündüm, bir ustanın bütün söyledikleri, kendisini, bir çiftçinin tarlasında çılgın bir köpeğin ilk saldırısından bile kurtaramayan hoş sözler mi?

Sayfadaki sözlerin şunlar olduğuna inanmam için üç kere okumam gerekti:

Bu
kitaptaki
herşey
yanlış
olabilir.

SONSÖZ

Sonbahar geldiğinde, ılık havayı izleyerek güneye uçmuştum. Uygun araziler daha azdı ama müşteri kalabalığı durmadan artıyordu. İnsanlar her zaman bu çift kanatlılarla uçmayı sevmişlerdir ve bugünlerde daha fazlası benimle konuşmak için kalıyor, kamp ateşimde marshmallow şekerlemesi kızartıyordu.

Arada bir, çok ağır bir hastalığı olmayan birisi konuşmanın iyi geldiğini söyledi mi, ertesi gün insanlar daha da sokulup, garipseyerek, merakla bakmaya başlarlardı. Birkaç kere erken ayrılmak zorunda kaldım.

Hiçbir mucize olmadı; gerçi Fleet, daha az benzinle hiç olmadığı kadar iyi işliyordu. Yağ sıçratmayı kesmişti; pervanesi ve ön camıyla böcek öldürmeyi de kesmişti. Kuşkusuz hava soğumuştu, ya da bu ufaklıklar uçağın önünden kaçacak kadar akıllanmışlardı.

Yine de, yazın bir öğlen saati Shimoda vurulduğunda benim için bir zaman akışı sona ermişti. Öyle bir bitişti ki ne inanabiliyordum ne de anlamam olasıydı: orada takılıp kalmıştı ve her nasılsa değişeceğini umarak binlerce kere aynı şeyi yaşadım. Hiç değişmedi. O gün neyi öğrenmem gerekiyordu?

Ekimin sonuna doğru Missisippi'deki bir kalabalıktan korkup kaçtıktan sonra bir gece, Fleet'i indirebilecek kadar küçük boş bir araziye indim.

Uyumadan önce bir kere daha son anı düşündüm; niçin ölmüştü?

Ölmesi için hiç bir neden yoktu. Eğer dediği doğru olsaydı, onunla konuştuğumuz gibi konuşacak kendisinden bir şey öğrenilecek, sözlerimle saldırıp tuzak kuracağım, yeni parlayan zihnimi bileyeceğim bir kimse yoktu. Kendim mi? Evet ama Shimoda'nın verdiği zevkin yarısı bile etmezdim; o ki, ruhsal karatesiyle beni yerden yere vurarak öğretirdi.

Bunu düşünerek uyudum, uyuyarak düş gördüm.

*

* *

Bir çayırda diz çökmüş, sırtı bana dönük olarak Travel Air'in gövdesindeki kurşun deliğini yamıyordu. Dizinin yanında bir top A-tipi uçak kaplama bezi ve bir kutu bütirat cila vardı.

Düş gördüğümü ve bütün bunların gerçek olduğunu biliyordum. "DON!" Yavaşça ayağa kalktı ve hem üzüntüme hem de sevincime gülümseyerek bana döndü.

"Selam, dostum" dedi.

Gözyaşlarımdan göremiyordum. Ölmek yok, hiç ölmek yok ve bu adam benim dostumdu.

"Donald!.. Yaşıyorsun! Ne yapmaya çalışıyorsun?" Koşup sarıldım ve işte gerçekti. Uçuş ceketinin deri dokusunu ve kollarının içinde ezildiğini hissedebiliyordum.

"Selam" dedi. "İzin verir misin? Şu deliği yamamaya çalışıyorum."

Onu gördüğüme öyle mutluydum ki, hiçbir şey olanaksız değildi.

"Cila ve bezle mi?" dedim, "Cila ve bezle mi onarmaya..? Öyle yapmazsın ki, kusursuz olarak görürsün, ve olmuş olur..." Bunları söylerken elimi bir pano gibi parçalanmış kanlı deliğin önünden geçirdim. Elimi çektiğimde delik yokolmuş yerine parlak boyalı, burnundan kuyruğa eklemesiz gövdesiyle uçak kalmıştı.

"Demek sen böyle yapıyorsun" dedi. Ağır öğrenen öğrencisinin sonunda zihinsel bir tamirci olarak başarısından duyduğu gurur siyah gözlerinden okunuyordu.

Ben acaip bulmadım; düşte işler böyle yapılıyordu.

Kanadın yanında sabah ateşi yanıyor, üzerinde de bir tava asılı duruyordu. "Birşey pişiriyorsun Don! Seni birşey pişirirken görmemiştim. Ne yapıyorsun?

"Tava ekmeği" dedi, doğrusunu söylemek gerekirse, der gibi.

"Senin yaşamında yapmak istediğim son birşey de bunun nasıl yapıldığını sana göstermek."

Çakısıyla iki parçaya ayırdı ve birini bana verdi. Yazarken tadını hâlâ duyuyorum... Domuz yağında ısıtılmış eski kütüphane macununa karıştırılmış talaş tadında.

"Nasıl buldun?" dedi.

"Don..."

"Ölümsüz Ruh'un Öcü" diye sırıttı, "alçıdan yaptım."

Kendi payını tavaya bıraktı. "Aklında bulunsun, eğer birisini öğrenmeye yönlendireceksen bunu bilginle yap, tava-ekmeğinle değil, tamam mı?"

"HAYIR! Beni sev, tava ekmeğimi sev! Yaşamın harcı bu, Don!"

"Öyle olsun. Ama garanti veriyorum, eğer bu şeyi verirsen, birisiyle yiyeceğin ilk akşam yemeği, son akşam yemeğin olur."

Önce gülüştükten sonra sakinleştik. Sessizce ona baktım.

"Don, iyisin, değil mi?"

"Ölmüş olduğumu mu düşündün? Hadi canım, Richard."

"Bu bir düş, değil mi? Seni şimdi gördüğümü unutmayacağım ya?"

"Hayır, bu bir düş. Farklı bir uzay-zaman ve her farklı uzay-zaman akli dengesi yerinde bir dünyalı için düştür. Sen de bir süre daha öyle kalacaksın. Ama anımsayacaksın ve bu da düşünceni ve yaşamını değiştircek."

"Seni yine görebilecek miyim? Geri dönecek misin?"

"Sanmıyorum. Zamanların ve uzayların ötesinde geçmek istiyorum... aslına bakarsan şu anda öyleyim. Ama aramızda bir bağ var, senin, benim ve ailemizin diğer üyeleri arasında. Eğer önüne bir sorun çıkarsa, bunu aklında tut ve uykuya yat; böylece, eğer istersen burada uçağın yanında buluşup konuşuruz."

"Don..."

"Ne?"

"Niye av tüfeği? Neden oldu? Bir av tüfeğiyle kalbinin parçalanmasında hiçbir güç ya da zafer göremiyorum."

Kanadın yanındaki çimenlere oturdu. "Ben manşetlere geçmiş bir Mesih olmadığım için, Richard, kimseye birşey kanıtlamak zorunda de-

ğildim. Ayrıca senin ve meydana gelen olaylar karşısında şaşırmaman ve onlara üzülmemeyi yaşaman gerektiğinden," son söylediğini özellikle vurgulamıştı, "eğitimin için kanlı deneyimlerden geçmen gerekebilirdi. Benim açımdan da eğlenceliydi. Ölmek, sıcak bir günde derin bir göle dalmak gibidir. Önce ani soğuk değişikliğin şoku olur, bir an için acı duyulur ve sonra kabullenmek de gerçekliğin içinde yüzmektir. Ama bu birçok kere insanın başına geldiğinde, o şok etkisi de azalır."

Uzunca bir süre sustuktan sonra ayağa kalktı, "Ne dediğine çok az insan ilgi gösterir, ama olsun. Unutma, bir ustanın niteliği çevresindeki kalabalığın niceliğiyle ölçülmez."

"Don, deneyeceğim, söz veriyorum. Ama bu işten zevk almadığım anda da sonsuza kadar kaçacağım."

Travel Air'e kimse el sürmediği halde, pervanesi döndü, motorundan soğuk mavi dumanlar çıktı ve güçlü sesi çayırı doldurdu. "Sözün kabul edildi, ama..." yüzüme bakıp, beni anlamamış gibi gülümsedi.

"Kabul edildi ama ne? Konuş. Sözcükler. Söyle bana. aması ne?"

"Kalabalıktan hoşlanmıyorsun." dedi.

"Üzerime düştükleri zaman, hayır. Karşılıklı konuşup, düşünce aktarımını seviyorum, ama senin geçirdiğin şu tapınılma ve bağımlı olmaları... Umarım benden istemiyorsundur... Daha önce kaçmıştım..."

"Belki ahmağım Richard, belki de senin çok iyi gördüğün belirgin birşeyi görmüyorum; ve eğer görmüyorsam, lütfen bana söyler misin, bunları kağıda yazmanın bir sakıncası var mı? Bir mesihin doğru olduğunu düşündüğü, kendisi için eğlenceli olan ve gerçekten de işleyen şeyleri yazamayacağına ait bir kural mı var? Eğer okuyabilir, veya bir buzdolabı kapağına yazabilirler, ya da hangi düşünceler onlara uygun gelmişse onlarla uğraşabilirlerse, olmaz mı? Yazmakta bir sakınca var mı? Ama belki de ben ahmağın tekiyim."

"Bir kitaba mı?"

"Neden olmasın?"

"Bilmiyor musun, acaba, çok çalışma gerektirir mi...? Ömrüm boyunca bir satır daha yazmamaya yemin etmiştim."

"Şey, afedersin" dedi. "Bu senin sorunun. Onu bilmiyorum."

Uçağın alt kanadına basıp kokpite bindi.

"Eh, görürüz. Takıl oralara işte. Kendini kalabalığa kaptırma.

Yazmak istemediğinden emin misin?"

"Asla," dedim. "Tek bir sözcük bile."

Omuzlarını silkti ve uçuş eldivenlerini ellerine geçirip gaz verdi. Motorun gürültüsü yükselerek beni, Fleet'in kanadı altında düş'ün yankıları hâlâ kulaklarımda olarak uyanırken sardı.

Yalnızdım. Otlak, şafağın ve dünyanın üzerini örten yeşil sonbahar halısı kadar sessizdi.

Henüz tam uyanmamıştım. Sırf eğlence olsun diye paraketeme uzanıp, diğerlerinin dünyasında bir mesih, bir dostum hakkında yazmaya başladım:

1. Yeryüzünün üzerine, Indiana'nın
kutsal topraklarında doğup,
Fort Wayne'in doğusundaki gizemli
tepelerde yetişmiş bir Usta gelmişti.

2.

There was a Master come unto the earth, born in the holy land of Indiana, raised in the mystical hills east of Fort Wayne.

The Master learned of this world in the public schools of Indiana, and as he grew, in his trade as a mechanic of automobiles.

ISBN 975-509-005-3